

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Ofelsége a békéért

Öfelsége beszéde, amelyet 400 rádióállomás közvetített az óceántulra, meghódította az amerikaiakat. II. Carol király szövege nem volt egy-

szert alkalmi beszéd. A rádióhallgatók milliói türelmetlenül várták az uralkodó beszédét és ez alkalommal tudatára ébredtek annak a szerepnek, amelyet Románia dél-kelet Európában betölt. „Románia erős — mondotta a király — és azon fáradozik, hogy békés együttműködést teremtsen valamennyi nemzettel és mindenkor arra törekszik, hogy közreműködjen a béke biztosítása érdekében”. Olyan időkben, amikor sok államban a gyűlölet hullámai magasra csapnak, Románia bizva erejében, uralkodója által magasan hordja azt a világitó fátylát, amely elűzi a sötét felhőket. A király beszéde nagy mértékben növelte az ország tekintélyét. A beszédnek meg volt a hatása, amit bizonyít az a temérdek távirat és külföldi lapudósítások sokasága, amelyek a rádiószózat elhangzása után napvilágot láttak. Öfelségének a nyugati országok fővárosaiban tett látogatása, valamint az a rádiószózat, amely az amerikai népek szövegét felbecsülhetetlen szolgálatot tettek az országnak.

Nagy jelentősége van a német-angol kereskedelmi tárgyalásoknak

Londonból jelentik: A Times diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy Nagybritannia és Németország között folyó kereskedelmi tárgyalások sokkal fontosabbak, ahogy azt eddig tekintették. Stanley és Hudson angol miniszterek Berlinbe utaznak. Ez időszerint Németországban tartózkodnak az angol nagyipar vezetői és egy kereskedelmi bizottság készíti elő a talajt a tanácskozásokra.

Jugoszlávia külpolitikája megörizni a régi barátokat és újakat szerezni

Belgrádból jelentik: Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter tegnap este fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott külpolitikájáról. Jugoszlávia külpolitikája — mondotta a külügyminiszter — változatlan marad és úgy folyik tovább, mint az utolsó években, amikor is arra törekedett, hogy az összes államokkal, de különösen a szomszéd országokkal a legjobb viszonyba kerüljön és az a célja most is a külpolitikának. Meg kell őrizni a régi barátokat és új barátokat kell szerezni, mert csak így lehet a béke fenntartását biztosítani. Egy ilyen politika gyümölcsöző eredményei nem is késekedtek. Politikai és gazdasági összeköttetéseink szomszédainkkal és elsősorban Németországgal és Olaszországgal kitünőek. Európa jelenlegi helyzetében, amikor hatalmas erőfeszítéseket tesznek a béke fenntartására, az én törekvésem is ugyanezt a célt szolgálja.

A Romániai Magyar Népkegyesség és ugynevezett kényes kérdések

A Romániai Magyar Népkegyesség megalakítása érdekében megindultak a szervezési előkészületek, amelyek egyelőre arra korlátozódnak, hogy összeírják mindazokat, akik magyaroknak vallják magukat. Azon része ez az előmunkálatoknak, melyekben minden, magát magyarnak valló romániai állampolgár résztvehet, sőt köteles is résztvenni úgy, hogy jelentkezik és aláírja a belépési nyilatkozatot. Cselekvési hatásköre ez időszerint másra nem terjedhet ki, mert meg kell várni a működési szabályzat megszerkesztését, hogy ennek alapján azután megindulhasson a tényleges munka a romániai magyarság közművelődési, gazdasági és társadalmi előbbrevitele érdekében. Amint hogy erkölcsi és nemzeti kötelessége minden magyarnak, hogy belépjen a Nemzeti Ujjászűletés Arcvonalába, éppen úgy kötelessége az is, hogy tagja legyen a Romániai Magyar Népkegyességnek. Egyik szervezet sem ellenlébasa vagy pótlása a másiknak, hanem kiegészítője. Egyik a másik nélkül nem lenne teljes. A Nemzeti Ujjászűletés Arcvonalában és annak tagja révén az állampolgár gyakorolhatja mindazon jogokat, melyek állampolgárságából folynak és a közéletben való részvételnek lehetővé teszik. A politikai jogok gyakorlásának lehetősége attól függ, hogy belépett-e, tagja-e az illető az Arcvonalnak, vagy sem. Csak az bír választadási és megválasztadási joggal, aki aláírta a belépési nyilatkozatot. Politikai cselekvőképességét csak annak ismerik el, aki tagja lett az Arcvonalnak. A jelentkezés fontossága tehát minden kétségen felül áll.

Ha fontos a Nemzeti Ujjászűletés Arcvonalába való belépés a politikai jogok gyakorolhatása szempontjából, legalább annyira lényeges, ha nem még lényegesebb minden romániai magyar számára, hogy tagja legyen a Magyar Népkegyességnek. Ez lesz a Romániában élő magyar nemzetközösségnek az az egyetlen szerve, melyben és mely által a magyarság szellemi, társadalmi, gazdasági és közművelődési érdekeit szolgálhatja. Összefogó szerve lesz minden nemzetkegyességi megnyilvánulásunknak és így természetesen irányítója és erőket koncentráló központja, egységsítője az eddig külön-külön működött egyesületeknek. Nem jelenti és nem jelentheti a meglévő szervezetek megszüntetését, hanem összehangozatos működésük feltételeinek megteremtését. Ugyanakkor nem jelentheti azonban azt sem, hogy kilónállás minden körülmények között fenntartandó abban az esetben is, ha azonos célok követése mellett ez az erőket szétforgácsolását jelentené. A népkegyesség egyes osztályainak működése anyagi áldozatokat is igényel és ha a magyarság azt fogja tapasztalni, hogy azonos célkitűzésű egyletek különállóságukban elvonnak anyagi eszközöket más feladatok körök megvalósítása elől, úgy nem szabad majd visszariadni attól sem, hogy ezek az azonos célok és elérések bizonyos koncentráció révén tényleg lehetséges, egyben pedig erőket szabaduljanak fel ezen a révén más célok megvalósítása érdekében.

A gazdasági érdekszolgálat keretei meg vannak az EGE szervezetével, a közművelődési igények kielégítésének lehetősége a különféle kulturális egyletek révén kínálkozik, viszont nem igen áll rendelkezésünkre olyan szerv, amely a társadalmi szolgálatot hatályossá tehetné. Nagyon fontos lenne például a falvak közegészségügyének állandó ellenőrzése, különösen azokon a helyeken, ahol hatósági orvos nincsen. Ebből a célból meg kell szervezni az orvostársadalmat és minden magyar népkegyességi orvos-tagnak kötelességévé kell tenni, hogy bizonyos időt ennek a falumunkának szenteljen. Ez a szolgálat megvalósítható is lenne, minél, amivel kisebb praxissal

rendelkező, vagy idejüket másként beosztani tudó orvosok ilyen faluszolgálatra honorálható volna. A társadalmi osztályban kellene megszervezni a falu népének téli foglalkoztatását, házi szövetségek felállításával, kézimunkák, stb. rendszeres végeztetésével és a munka eredményének szövetkezeti útján való értékesítésével. Ugyancsak idetartoznék magyar sportegyesületek alakítása és — amint erre már rámutattunk — csehszlovákia példára magyar sportszövetség létesítése. Csak néhány feladatra hívtuk fel a figyelmet, amivel távolról sem merült ki minden tevékenység lehetőség.

Amikor hangsúlyozzuk, hogy minden romániai magyarnak elsőrendű kötelessége az Arcvonalba, illetve a Magyar Népkegyességbe való belépés, felmerül az a kérdés, hogy ki a magyar? Bár nemzetkegyességi életünk elmúlt húsz évtizede alatt ebben a tekintetben kialakult a közfelfogás, mégis nem mulik el nap, hogy érdeklődők ne jelentkeznének szerkesztőségünkben, felvilágosítást kérni, vajjon ők magyarok-e? Nem azért teszik ezt, mintha önmaguk nem lennének tisztában érzelmeikkel, vagy lelki hovatartozásuk miatt kétségeik volnának. Aki nek magyarzni kell, hogy ő kicsoda, nemzettestvéreit hol keresse, az ugyanis elveszett minden nemzet számára. Aki nem érzi a sorsközösségen belül és azon túl is, hogy hol van a helye, hova kényszeríti nemzeti öntudata, nevelése, hagyományai, kultúrája és mindaz, ami egy-egy népfiaiak közös jellege, azzal ne törődjünk, hagyjuk magára, járja a maga úttalan útjait, tévegyen a bizonytalanságban és nézze kívülről a többi népi közösség életét, boldogulását és küzdelmeit is, melyeket a sors azokra mér. Nem ezekről és nem ezekhez szólnunk. Szavunk van azonban azokhoz, akik magyarok voltak, magyaroknak érzik és vallják magukat ma is, de az utóbbi esztendőik fajkutató elméleteinek hozzáknak is eljutott áramlata miatt abba a feszélyezett helyzetbe jutottak, hogy nem tudják, van-e helyük a romániai magyarok népkegyességében, vagy sem? Ezekről és ezekhez szólnunk.

Még mindig nem tudunk kivetközni abból a téves ideológiából, hogy ne beszéljünk bizonyos kérdésekről, mert azok kényesek. Már évek előtt kihangsúlyoztuk, hogy éppen ezek azok a dolgok, melyekről beszélni kell, mert a róluk való hallgatás okozza tulajdonképpen a feszélyezettséget, ez teszi az ügyet kényessé. Ilyen a zsidókérdés és annak a romániai magyarsághoz és népkegyességhez való vonatkozásai. Tény az, hogy igen sokan azok közül, akiknek a nemzeti hovatartozandóság soha nem okozott gondot, Európa térképének a világháború után történt újrajrálása után nemzeti öntudatra ébredtek és belesodródtak abba a nemzettestbe, melyhez tartozónak érezték és vallották magukat. Így szakadt le a magyarságról a bánáti svábság és a régebben magát magyarnak vallott zsidóság nagyobbik része. A zsidóságunk az a lemorzsolódása állandó folyamatként jelentkezett és amilyen mértékben fogyott a magát magyarnak vallott zsidóság, éppen olyan mértékben növekedett a nemzeti alapon álló zsidóság tábora. A zsidó ifjúság tekintetében ma már az a helyzet a Bányságban, hogy egyetlen kezünk öt újjja is sok meg számlálásukra. Ezzel szemben az idősebbek nemzetkegyének számos tagja nem helyezkedett zsidó nemzeti alapra, a zsidóságot csak vallásának vallotta és továbbra is kitartott magyarsága mellett.

Különbséget kell tehát tenni a zsidók között aszerint, hogy zsidó nemzeti alapon állanak-e, vagy pedig azon nemzet fiainak vallják magukat továbbra is, amelyhez tartoztak, amelyet megtanultak szeretni, becsülni, amelyhez ragaszkod-

kednek, melynek nyelvében és kultúrájában nevelkedtek és amelyet nem tekintettek olyan gúnyának, hogy azt bármikor levethessék. Idegen fajiságuk mellett megmaradtak magyaroknak, mint ahogyan Mrazek, Meissner, Mirto kiváló román hazafiak lehettek, Mandel francia postaügyi miniszter lehetett, vagy Sauerwein, a Martin külügyi szakértője, Taifinger, a francia jobb-oldal vezére, Weygand francia vezérkari főnök, Rennenkampf orosz tábornok, Vaugoin osztrák miniszter, a németeknél pedig szintén nem egy idegen fajból sarjadt, idegen nevű, francia vagy szláv származású honfitárs kiváló német. Ha mindjárt zsidó vallásúnak született is. Az asszimilálódás folytán a frankfurti Rotschild éppen úgy német lett, mint a londoni angol. Napoleon, a nagy francia császár, sem született franciának. Véleményünk szerint tehát azok a zsidók, akik magyaroknak vallották magukat és vallják magukat ma is, megszakítás nélkül a magyar népközösség tagjainak mondották és érezték magukat, beléphetnek és felvételt is kell nyerniök a Romániai Magyar Népközösségbe.

A Romániai Magyar Népközösség, amint azt annak idején a romániai magyarság egyetemes szervezete, a Magyar Párt programatikusan megszövegezte, keresztény világszemléleti alapon áll. Akik ezt a programot a magukénak elfogadják, tagjai lehetnek a Magyar Népközösségnek. A magyarság és ezen alapprogram megvállása feltevése annak, hogy valaki a népközösség tagja lehessen. Ez felel meg az igazság és méltányosság követelményeinek és a magyarság érdekeinek is. Az az általánosnak nevezhető nézet alakult ki, hogy ma, amikor látjuk, hogy a magyar miniszterelnök lemond, mert egyik dédszüllője zsidó volt és így nem tartja magát alkalmasnak a keresztény eszmék hivatalos képviselőjeként a fórumon szerepelni, hogy a zsidóság, valamint mindazok, akiknek kereszténység még újabbkeletű, ne akarjanak vezető pozíciókat betölteni az alakulóban levő népközösségben. A Magyar Népközösség nem lehet pápább a pápánál és így elfogadják katolikusként, vagy protestánsnak azt, akit az illető egyházak befogadnak, de kívánatosnak kell tartania, hogy a keresztény szellem fölött való örökösödést és annak képviselőit a népközösségen belül sem a zsidókra, sem az újkeresztényekre ne bizza. Ez nemcsak méltányos, hanem természetes is és senkinek jogait vagy érzékenységet nem sérti. Lehet valaki jó magyar akkor is és szolgálhatja nemzetesvérei érdekeit úgy is, hogy nem az élen szerepel.

Meg kellett ezt mondani, mert alkalmas a helyzetet tisztázni és sok téves felfogásnak elejét venni, félreértések elve kikiűzőbőlni.

Előkelő esküvő Aradon

Taranu Mimi és Teban Ioan fényes esküvőjén az aradi és temesvári előkelőségek nagy számban jelentek meg

Fényes külsőségek között folyt le ma este 7 órakor az aradi görög katolikus templomban Taranu Victor Temes tartományi pénzügyi vezérfelügyelő hájos leánya Mimi és Teban Ioan esküvője. A menyasszony táncművészetével az egész országban hírnévre tett szert, úgyszintén vőlegénye is, akivel szép sikereket érték el, de a szép művészi jövőt a nyugodt és boldog családi élettel cserélik fel. A jogvégzett Teban Ioan a temesvári Gyapjuipárnál nyert főtisztviselői állást. A Taranu család és a fiatal pár iránti rokonszenv spontán módon nyilvánult meg a családi esemény alkalmával gratulációk és jókívánások formájában.

A közmegebecsülésnek és szeretetnek örvendő örömszüllők és a fiatal pár az esküvői szertartás előtt fogadta a gratulációkat, majd megindult a hosszú autósor a görög katolikus templom felé. Impozáns látvány volt a mintegy negyven elegáns autó felvonulása, amit a templom előtt már nagyszámban összegyűlt közönség várt. Amikor a menyasszony és vőlegény a templomba lépett, Arad társadalmának színe-java már szufolóság megtöltötte a templomot. Az esküvői szertartáson megjelent a rokonokon, barátokon és tisztelőknél kívül az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselőikora, úgyszólván teljes számban, azonkívül számos aradi és temesvári hatósági előkelőség. A fényes szertartást Popa Iosif esperes végezte, aki szép és magas szellemű beszédet intézett a fiatal párhoz. Tanuként Tautu Constantin országos pénzügyi vezérfelügyelő és Jeleriu Ioan vezérfelügyelő szerepeltek. Az impozáns esketési szertartás után az esküvői menet megindult a Dácia kávéház felé, ame nyek étermi helyiségében százhusz terített várta a fiatal párt és vendégeit. A nászlakomán bensőséges hangulat alakult ki és számos toasztal köszöntötték fel a fiatal párt.

Chamberlain esernyője és az esernyő „történelme“

Katonák és hadvezérek esernyővel és más érdekes angol szokások. Honnan származik az esernyő?

Londonból írják: „Megint megérkezett két esernyő!“ — mondja az egyik népszerű angol napilap képaláírása a lord Halifax és titkára megérkezését ábrázoló fotográfia alatt. Ez a mondat három hónap előtt még teljesen érthetetlen lett volna, ma az esernyő

az angol polgári szellem és a brit békevágy

világnevezetességgé vált jelképét. Pedig az esernyő, mint az eső elleni védekezés eszköze, már régen nem játszik szerepet. Külföldi újságok helyesen figyelték meg, hogy

Chamberlain sohasem nyitja ki az esernyőjét.

Sok százezernyi angol esernyő van, amelynek selyme földi pályafutása során még egyszer sem feszült ki. Felejthetetlen élmény maradt számomra

az első frontharcos felvonulás,

melyet Angliába való érkezésem napjaiban láttam. A világháború érdemrendekkel borított hő-

Hónapokig éltek a karikatúristák az esernyőből

Az olasz nép számára ünnepelet új élményt jelentett a miniszterelnöki esernyő, mellyel Chamberlain Anglia szellemét hozta el az Olasz Birodalom fővárosába. A franciák játékos képzelete pedig ezúttal is divatot teremtett a történelemből és a chamberlaini esernyő miniatűr mása

kalapdíszként

bukkant fel ezernyi francia nő fején. Amerikában

esernyős Chamberlain-babákat

ajándékoztak gyermekeiknek a szülők és a világ összes karikatúristáinak megélhetését hónapokra biztosította a történelmi angol utazások legfontosabb kelléke.

Amikor Chamberlain Berchtsgadenba, Godesbergbe, Münchenbe, Párisba és Rómába magával vitte esernyőjét, csak úgy cselekedett, hogy minden más tisztességes angol tett volna az ő helyén. Mellékesen mondván:

Eden is mindig esernyővel utazott,

de az ifjú külügyminiszter inkább a kalapjával keltett feltűnést, melynek sajátosságát Anglia ugyancsak a külföld nyomán fedezte fel.

Már ma az esernyő olyannyira Anglia szimbóluma lett, hogy egy angol újságcikk „Umbrella over Europa“ címmel közel hosszú politikai fejtegetést, nagy tévedés volna azt hinni, hogy angol találmány. Mint már olaszos angol neve is elárulja,

Olaszországban jóval előbb ismerték, mint Angliában.

Eső ellen egyáltalában csak egy-két évszázad óta használják az ernyőt, régebben kizárólag árnyékkadó tulajdonsága miatt értékelték. Hiszen eredetileg

azokból az országokból származik, melyek az esőt alig ismerik.

Az asszir, egyiptomi és perzsa birodalmak uralkodói csak ernyő alatt mentek az utcára, de nem maguk vitték, hanem egy magasrangú udvari hivatalnok tartotta a fejük fölé. Az ókor nagy keleti birodalmaiban az ernyő kizárólag a fejedelmek előjoga volt. A Távol-Kelet számos országában ma is az. Egyes exotikus országokban pedig egyenesen vallásos hódolat tárgya. Burmában a királyt már évszázadok óta mint a „24 ernyő Urát“ jelölik meg. A szerződés, melyet a XVIII. században Kína és Burma kötött egymással, a következőképp határozza meg a szerződő fejedelmek hatalmát: „A felséges urak, akik a naptól származnak és számtalan ernyőhordó főnök felett uralkodnak“. Szianban az ernyő ugyancsak a királyi méltóság jelképe és a legmagasabb sziamai érdemrend a Macha Chakri csillaga, amelyet csak királyi vérből származó személyiségek kaphatnak, ernyőt ábrázol rajzában.

sei mindig polgári ruhában masíroztak el egykori hadvezéruik előtt és egytől-egyik ütemesen forgatták kezükben esernyőjüket. A tábornagy pedig (még hozzá királyi vérből való herceg) magasra emelt csukott esernyőjével lépett el a frontharcos zászlóaljak előtt. Hamarosan rájöttem, hogy így van ez itt rendjén. A hadügyminiszter vagy az admirális első lordja, a világ minden kincséért sem hagyná otthon az esernyőjét, ha egy új hadihajót, vagy egy új laktanyát inspicál. A parlamentben a ruhatár az első pillanatban elárulja, hogy érdekes ülésre van-e kilátás.

Ahány esernyő, annyi képviselő.

„Esernyőtudatos“ mégis csak most lettek az angolok. A legnagyobb varietében immár az „Umbrella-man“-ról énekelnek. Az újságok vezércikkei nem az ágyút és a vajat állítják ellentétbe egymással, hanem a támadó kedvű militarizmus ellentétéként a békebarát Chamberlain szelíd esernyőjét emlegetik. Az umbrella megérdemli újszülött dicsőségét.

A níkai pagoda sem más, mint az ernyőnek templommá való fe-nagyítása. Ha visszagondolunk a szerencsétlen abessziniai négust ábrázoló képre, emlékezhetünk rá, hogy hatalma teljében mindig roppant „állami ernyő“ alatt lépkedett.

A XVI. századig csak Itáliában volt közhatalmi cikk az ernyő. Az olaszok ugyanis ezt az örökséget is átvették római őseiktől. Rómában először nők hordták ernyőt a nap ellen. Később a kissé elpuhult férfiak is rászoktak. Hogy az ernyőt az eső ellen is lehet használni, azt mégis csak az angolok fedezték fel. Ebben a vonatkozásban az ernyő tehát tényleg angol találmány, viszont a feltalálóra ugyanaz a sors várt, mint a többi nagy úttörőre: a maradi kortársak kigúnyolták. Jonas Hanway, a XVIII. század ismert emberbarátja, aki sokat járt a Távol-Keleten, jött a gondolatra, hogy Angliában bevezeti az ernyőt. Körülbelül 200 év előtt sétált először zuhogó esőben saját készítményű ernyője alatt a Pa-e-Male-en (tehát csak pár lépésnyire Chamberlain ernyőboltjától) és el kellett tűrnie, hogy az ucca népe kinevesse, szidalmazza, gúnyolja, sőt még kövekkel is megdöbálja. Legnagyobb ellen-ségei a kocsisok voltak, akik nagyon megijedtek az esernyő konkurencijától. Hanway azonban ugyanazzal a kitartással és következetességgel célpelte ernyőjét London utcáin át, mint Chamberlain a maga esernyőjét Európán keresztül. Végül is győzött (már mint Hanway). Harminc évig mégis eltartott, míg az esernyő általánosan divat lett.

Így az esernyő története különös körforgást ír e-énk. Évezredek előtt a magas méltóság jelképe volt. Ma megint az lett, ami egykor volt: a méltóság szimbóluma és pedig a legmagasabb méltóság: az emberiségé.

Róskány László.

Aradon aviatikai központ létesül

Bucurestiből jelentik: A légvédelmi szövetségben ma reggel fontos megbeszélés volt, melyre Paul Theodorescu tábornok, aviatikai miniszter a légügyek jelentékenyebb tényezőit meghívta és előtűz nagy előadást tartott. A nemzet érdeklődését — mondotta a miniszter — fel kell kelteni a légügyek iránt, de rámutatott arra, hogy már eddig is örvendetes eredmény volt elérhető. A léghajóiminták készítésére 196 kör alakult és ezekben 5000 gyermek készíti a mintákat. Legközelebb a motornélküli repülés tanítására Aradon, Brassóban és Iasiiban központokat létesítenek. A pilóták száma növekszik és a minisztérium anyagilag fogja támogatni a magánpilóta iskolákat.

Hogyan akarja Németország a zsidók kivándorlását elősegíteni

Londonból jelentik: A menekültügyi bizottság tudomásul vette a zsidók kivándorlása ügyében a német kormány által készített tervet, a melynek főbb vonatkozásai a következők:

1. A még németországi zsidók tulajdonában maradt vagyon 25 százalékából alapítvány alakítandó, amelyet háromtagú bizottság kezelne és amelyből zsidók kivándorlásainak költségeit fedeznék. A bizottság két tagját a német kormány nevezi ki, míg a harmadik tag egy külföldi árja bankár lehet.

2. Öt esztendő alatt 150.000 munkabíró, 45 évesnél fiatalabb zsidó vándorolna ki, összesen 250.000 családdal. Atrépzésüket földműveléssé, valamint iparosokká a német kormány hajlandó lenne elősegíteni. Bútorait és a letelepedésükhöz szükséges egyéb vagyoni tárgyaikat ezek magukkal vihetnék.

4. A kivándorlásra alkalmatlan, kerepeltéptelen öregebb zsidók mintegy 200 ezren Németországban maradhatnak és ott eltartásukról gondoskodni fognak.

mindenkinek
és mindennap

A spanyol köztársasági kormány visszatér Spanyolországba

Franco tiltakozó jegyzéket küldött Franciaországba Azana elnök párisi tartózkodása miatt. Franciaország visszavette az olaszoknak 1935-ben átengedett területet

Bombazápor esett Alicantére

Párisból jelentik: A francia lapok cikkeikben felszólítják Azana elnököt, hogy vessen végt a párisi alkudozásoknak. Vagy közzön sürgősen fegyverszünetet, vagy pedig utazzék vissza a spanyol köztársasági területére, de

ne nehezítse meg párisi tanácskozással Franciaország és a nemzeti Spanyolország viszonyát.

Franciaországnak az az érdeke — írják a jobboldali lapok, — hogy mielőbb kapcsolatba lépjen Francoék Spanyolországával. Az Excelesior úgy tudja, hogy

Francia tábornok tiltakozó jegyzéket is intézett már a francia kormányhoz

a Franciaország területén folyó köztársasági tevékenység miatt. Londonban úgy vélik, hogy ez a jegyzék csak megnehezíti a nemzeti kormány jogi elismeréséről folyó tárgyalásokat.

Del Vapo gépkocsin Toulouseba ment, ahonnan repülőgépen folytatta útját Valencia felé.

A KÖZTÁRSASÁGIÁK BÉKEFELTÉTELEI

Londonból jelentik: Az angol sajtó cikkeiből arra lehet következtetni, hogy a nyugati nagyhatalmak szeretnék elősegíteni a spanyol ellenfelek között a fegyverszünet mielőbbi létrejöttét. Berard francia kiküldött és a burgosi angol ügyvivő megkezdtek megbeszéléseiket a fegyverszüneti feltételekről a nemzeti kormány megbízottjaival. Hír szerint Negrin köztársasági miniszterelnök a következő három pontból álló feltételt tűzte ki:

1. Az idegen csapatok haladéktalan visszavonulása Spanyolország területéről;
2. Népképviselői kormány alakítása;
3. Bünbocsánat a köztársaságiak számára.

Párisban olyan hírek érkeztek, hogy

a köztársasági kormány tagjai elhatározták, hogy Madridot és a köztársasági spanyol területeket hamarosan elhagyja.

A kormány tagjai és a főbb köztársasági vezetők egyelőre Kartagénába utaznak, hogy ennek kiküldetéséből könnyebben tudjanak elmenekülni.

MEGELÉNKÜLT A TAMADÁS VALENCIÁBAN

Párisból jelentik: A szombati napon Alicante bombázása 60 halálos áldozatot, 150 sebesültet idézett elő, 80 ház pedig romba dőlt. A sebesült menekültek száma a 350.000 spanyol menekült közül 11 ezer embert tett ki. A francia kormány diplomáciai lépéseket tesz, hogy a menekültek mielőbbi repatriálása lehetővé legyen.

HÁ NINCS BÉKE, FRANCO KÉT IRÁNYBAN TAMAD

Burgosból jelentik: Spanyol nemzeti körökben kijelentették, hogy a polgárháború befejezése már igen rövid idő kérdése és Franco tábornoknak Anglia, valamint Franciaország által való elismerése

meggyorsítaná a kibontakozást. A nemzeti hadsereg főparancsnoksága ennek ellenére hatalmas előkészületeket tesz, amennyiben 350 ezer főnyi hadsereget helyez készenlébe sokezer gépkocsival és nagy lőszerraktárakat létesít a hadszíntéren. Francohoz közelálló körök azt állítják, hogy a központi zónában történik a nagy offenzíva, amely éppen olyan hatásos lesz, mint a katalóniai. Ugyanezek a körök biztosra veszik, hogy a köztársasági haderő ellenállása rövid lesz, mert a rendelkezésre álló haderő csekély létszámú és demoralizált a katalóniai vereség következtében. Lőszerral sem rendelkeznek már megfelelő mértékben. Amennyiben a tárgyalások nem vezetnének eredményre, úgy az offenzíva három különböző irányban és két cél felé fog megindulni.

OLASZORSZÁG NEM VONJA VISSZA AZ ÖNKÉNTESKEKET

Milánóból jelentik: A Relazioni Internazionale legutóbbi cikke a következőképpen hangzik:

Francia tábornok és vele együtt az olaszok győzedelmeskedtek és Olaszország semmi fizetést nem kér ezért. A két ország közötti érdekeközösség áll fenn és ennek gyümölcsét diplomáciai machinációkkal nem lehet megsemmisíteni. London és Páris ügyeljenek arra, hogy ne nyuljanak Franco Spanyolországához és a Mus-

Franciaország visszavette Szomáliból átengedett területét

PÁRISBÓL jelentik: A Havas-ügynökség jelenté: Néhány külföldi lap arról számol be, hogy a díbutúli francia csapatok ismét megszállták azokat a területeket, amelyeket Szomáliból Franciaország 1935. januárjában Olaszországnak engedett át. Ezeket a területeket Olaszország sohasem vette birtokába és a francia katonai hatóságok mozgőőrszolgálatokkal gyakorolták az ellenőrzést a területek felett.

Anglia gyűlöli a háborút, de nem fél tőle

Londonból jelentik: Dufferin márk gyarmatügyi államtitkár Birminghamben tegnap este beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

Anglia nem fél a háborútól, nem kívánja, sőt egyenesen gyűlöli azt. A fegyverkezés azért folyik nagy mértékben és olyan gyorsan, hogy megmutassa barátainak és ellenségeinek, miszerint tiszteletben tartja vállalt kötelezettségeit. Nagyon alkalmas időben jött az Egyesült Államoknak az a kijelentése, hogy egy esetleges konfliktusban nemcsak az európai államok, hanem az Egyesült Államok is részt vesznek.

Dufferin márk megállapítása szerint a válság legveszedelmesebb ideje már elmúlt.

Washingtonból jelentik: A kongresszus hadügyi vitája során Thomson képviselő ismertette a

solini—Hitler—Franco közös ideálokhoz. Ha a demokrácia kísérletezése arra irányulna, hogy a spanyol Marokkót fenyegetnék, úgy a válság nyomban kitörne. Az olasz önkéntesek odamennek, ahol Franco őket szükségesnek tartja és oda, ahova az olasz—spanyol közös érdekek kívánják. Olaszország megsegítette Francot és továbbra is segíteni fogja mindaddig, amíg vagy a béke, vagy a háború elérkezik.

A Relazione Internazionale máshelyen írva a spanyol kérdéstről annak a nézetnek ad kifejezést, hogy Franco győzelme kényes helyzet kezdetét jelent. Könnyen lehet, hogy a helyzetből olyan válság áll elő, hogy Franconak szüksége van az olasz önkéntesek segítségére. Ilyen helyzet lehet az, ha

a demokrata-hatalmak szállják meg Spanyolország Marokkót, amivel burkoltan fenyegetőztek.

Az olaszok szándéka az, hogy Franco tábornok javára minél hasznosabbak legyenek és lehet az is, hogy Madrid eleste után

segédkezet kell adni a meginduló purifikációs munkához.

Végül is még sok teendő van hátra és felesleges feltenni a kérdést, hogy mi lesz, ha az olasz önkéntesek visszavonulnak, vagy ha Majorcan maradnak, vagy Minorcára mennek. Az olasz önkéntesek oda fognak menni, ahová Franco szükségét látja és ahol az olasz és spanyol közös érdekek jelenlétüket megkívánják.

FRANCO TALÁLKOZNI AKAR HITLERREL ÉS MUSSOLINIVEL

Londonból jelentik: A Daily Telegraph berlini tudósítójának értesülése szerint Franco abban a sajátkezi levélben, amelyet a múlt szombaton Hitlerhez és Mussolinihez intézett, azt javasolta, hogy Hitler, Mussolini és Franco személyesen tárgyalják meg egy összejövetel során az időszerű kérdéseket. Ezt a hírt hivatalos helyen még nem erősítették meg, de nem is cáfolták.

TILOS A KATALÁN NYELV

Burgosból jelentik: Franco tábornok rendeletben megtiltotta a katalán nyelvnek, mint második hivatalos nyelvnek a használatát a katalán tartományokban. Spanyolország egész területén ezentúl spanyol lesz az állam hivatalos nyelve.

Megérkeztek az

új tavaszi minták

öltöny- és felöltő-
szövetekben

RABONG & SCHNEIDER R. T.

TIMISOARA, I. Piata Bratianu, sarokhelyiség
a püspöki palotában

Miniszterek látogatása Temesvározt

Ünnepélyes fogadtatás a pályaudvaron. — Értekezlet a helytartóságon. — Küldöttség-járások. — A nemzetkisebbségi miniszter elismerése a sajtó működésének

Dragomir Silviu dr. nemzetkisebbségi miniszter és Baran Coriolan dr. belügyi alminiszter szombaton reggel Temesvárra érkeztek, hogy résztvegyenek a Nemzeti Ujjászületés Frontjának temesi tartományi értekezletén és jelen legyenek a helytartóság területén levő öt vármegye fronttitkárainak megválasztásán. Baran Coriolan dr. alminiszter reggel fél nyolckor érkezett meg a Simplon-vonattal és előre közölt

kívánságára való tekintettel nem volt hivatalos fogadás.

Az alminiszter a pályaudvaron rája várakozó gépkocsiba szállott és lakására hajtatott.

Nyolc óra tájban gyülekezni kezdtek a pályaudvaron az előkelőségek, hogy Dragomir Silviu dr. nemzetkisebbségi minisztert, aki Arad felől jött, fogadják. Ott voltak: Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, Praporgescu Gheorghe

Dragomir Silvia fogadtatása

Az aradi vonat nyolc óra és husz perckor robogott be a pályaudvarra. Dragomir miniszter nyomban kiszállt szalónkocsijából, mire a városi tisztviselők énekkel Barbu Filaret kar-nagy vezényletével körussal köszöntötte. Marta Alexandru dr. királyi helytartó, utána a követ kezű üdvözlő szavakat mondotta:

— Miniszter ur! Nagy örömmel köszöntöm önt a Bácság és a Temes tartomány nevében, mint a királyi tanácsosát és mint olyan férfit, aki mindig szívén viselte és viseli országrésziünk érdekeit. Az ezért való hálnak most abban nyilvánul meg, hogy érkezésére ilyen nagy tömegben jelentem meg. Isten hozta! Kívánjuk, hogy érezze jól magát országrésziünkben. Egészséget!

Dragomir Silviu dr. nemzetkisebbségi miniszter, akinek magas termetén imponálóan áll a Nemzeti Ujjászületés Frontjának buzavirág-

ezredes-prefektus, Tieran Emil dr. főpolgármester, Warth Péter dr. alpolgármester, Ionescu Iuliu dr. alprefektus, Tiucra Patrichie dr. főesperes, Kosztics Szlobodan szerb püspöki vikárius, Gropsian Mihai v. szenátor, Petru Pavel mezőgazdasági kamarai elnök, Suciú Eugen dr. orvoskamarai elnök, Teicu Ion dr. volt oravicei prefektus, Liuba Pavel dr. volt oravicei polgármester, Table Nicolea dr. városi főügyész, Cimponeanu Virgil dr. városi főügyész, Teodorescu műegyetemi rektor, Mardan Dion dohánygyári igazgató, Conciatu Iancu, az újságíró céh elnöke, Vlad Victor műegyetemi tanár, Cristea Tiberiu dr. állategészségügyi vezérfelügyelő, Sava Cornel dr. rendőrségi vezérfelügyelő, Bogdan Anton dr. volt prefektus, Hossu Vasile nyugdíj-egyesületi elnök, Prosteanu helytartósági kabinettfőnök, Petrovici Emil szolgálati főnök és ezenkívül még igen sokan.

színű tetszetős egyenruhája, felemelt karral fogadta az üdvözlést, majd harsány hangon így válaszolt:

— Kegyelmes Úr, Uram! Mélyen meghatott ez az üdvözlés, amelyet azonban ezuttal nem személyemnek szólónak veszek, mert

mint a Nemzeti Ujjászületés Frontjának igazgatója jöttem körükbe.

Nagyon örvendek, hogy hazajöhöttem. Hunyad megyei vagyok és Hunyad megyét hozzászatták a gyönyörű Bácsághoz és ezzel a temesi helytartósághoz. Még egyszer őszintén köszönöm a szívélyes fogadtatást. Egészséget!

Azután újból felhangzott az énekkar dala, majd Dragomir miniszter felemelt karral kifelé indult az előkelőségektől kísérve. Ebben a pillanatban tért vissza a pályaudvarra

a Front egyenruhájába öltözött Baran Coriolan dr. belügyi alminiszter,

aki a megjelent személyiségekkel szívélyesen elbeszélgetett.

Dragomir Silviu Marta Alexandru helytartóval, Baran Coriolan pedig Ciupe vezértitkár-al ül autóbá és bement a városba. A helytartóságról azután Dragomir Tieran Emil dr. főpolgármesterrel, aki sógora, ennek lakására ment reggelizni, Baran miniszter pedig a helytartóságon maradt, ahol Marta királyi helytartóval különböző közigazgatási ügyekről tanácskozott.

KÜLDÖTTSEGEK A NEMZETKISEBBSÉGI MINISZTERNÉL

Dragomir Silviu dr. nemzetkisebbségi miniszter délelőtt féltizenegy órakor érkezett a helytartóságra. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának értekezlete előtt több küldöttséget fogadott. Cioban Pompil dr. és Mrazek Viktor dr., a háztulajdonosok egyesületének elnökei arra mutatott rá, hogy

nincsen tisztázva még az a kérdés, vajjon a háztulajdonosok az Arcvonal melyik osztályába sorolhatók,

az intellektuelek, az iparosok és kereskedők, vagy pedig a földművesek osztályába? Vannak ugyan köztük, akik különböző foglalkozásokat űznek, de sokan vannak, akik már nem gyakorolják egykori hivatásukat. Dragomir azt válaszolta, hogy ezt a kérdést nemsokára megoldják. Véleménye szerint

a háztulajdonosoknak az Arcvonal ipari és kereskedelmi osztályában van a helye.

A nemzetkisebbségi miniszter azután a nemzetkisebbségi újságírók küldöttségét fogadta. Sárkány Gábor országos elnök előbb románul, majd németül köszöntötte a minisztert és biztosította a nemzetkisebbségi újságírók őszinte lojalitásától.

Kubán Endre szerkesztő a magyar újságírók nevében magyarul üdvözölte a minisztert

és hangoztatta a nemzetkisebbségi újságírók részlegét az újjáépítés munkájában. Dragomir Silviu dr. miniszter meglepedésének adott kifejezést a nemzetkisebbségi sajtó magatartása felett és megállapította, hogy az utóbbi időben

egyetlen olyan cikk sem jelent meg, amely félreérthetőleg, vagy zavarólag hatott volna.

Köszöni a nemzetkisebbségi sajtó részéről a kormányknak nyújtott támogatást. Tudja, hogy az újságíróknak különböző kívánságaik vannak és ígéri, hogy azok méltányos elintézését kapnak.

A román újságírók nevében Banculescu Ion szerkesztő köszöntötte Dragomir Silviu minisztert, akit biztosított arról, hogy a bácsági román sajtó híven teljesíti azt a feladatot, amelyet a kormány munkaprogramja eléje szab. Dragomir miniszter a román újságírók támogatásáért is köszönetet mondott és az üdvözlést megköszönte.

A német népközösség részéről Mayer Hans dr. és Maurus Péter ügyvéd tisztelgett Dragomir

A NYUL KIUGRIK

Irtá: MARJALAKY TIBOR

Igaz, már hallottam úgy félfül és Laci is értesített leveleiben erről a fordulatról, de azért csak nem hittem az egészet. — Hát hogyan is hittem volna, amikor szerintem és az egész falu szerint: Még az Urstem is egymásnak teremtette Lacit és Annuskát.

Nem is volt még egy ilyen pár a környéken. Laci, magas, barna, szélesvállu, nagyon komoly fiú, — míg Annuska a legédesebb és legaranyosabb szöke kislány, akit valaha láttam. Annuska sem volt szegény, Lacinak is volt mit aprítani a tejben. Már engedje meg a világ, de nagyon egymáshoz illettek.

Méltó volt tehát fölháborodásom, amikor husvéti szabadságomra hazatérve saját szememmel győződtem meg, hogy bizony Laci és Annuska között csakugyan szakadoznak az aranyfonalak.

Alig vártam, hogy találkozzam Laci-val. Gyermekkori jópajtások voltunk, a középiskola padjait is mint jószomszédok koptattuk hosszú esztendő-kön át. Nem is volt titkunk egymás előtt.

— Mi van a kislánnyal te-Laci?! — volt az első kérdésem, amikor kiörvendeztük magunkat a viszontlátás felett.

— Ugyan miféle kislánnyal?! — adta a szentet az én komám.

— Tyűh, azt a nem-jót! — kiáltottam föl —

hát mar tudni sem akarsz róla? Ez már csakugyan nagy szó!

Node elővettem én a kedves barátomat és addig vallattam, keresztkérdéztem, amíg mesélni nem kezdett.

... Nem is olyan régen volt. Egyszer csak megállít az uccán Gerey néni, Annuska édesanyja s azt mondja, néhány bizalmas szava volna hoznám.

— Nézze Laci — mondotta, mikor mellészegődtem — Annuska már tizenhét éves és mi bizony szeretnénk férjhez adni. Megértjük mi, tudja Laci — folytatta, — hogy maguk nagyon jól szórakoztak, de ugy-e nem haragszik, ha arra kérem: ne jöjjön többet hozzánk... Szép, nagyon szép a fiatalág, — de egy fiatalember most nagyon komoly szándékkal közeledne és éppen csak magától nem mert eddig nyilatkozni... Ugy-e megért engem...

Gogyne, Laci nagyon is megértette Gerey néni. Annysira megértette, hogy nem értett semmit. Forogni kezdett körülötte a világ és a nagy forgásban csak azt vette észre, hogy Annuska egyszerre nagyon, de nagyon messze került tőle.

— Napokig nem értettem semmit — folytatta vallomását Laci — végre elhatároztam, hogy beszéljek Annuskával. Nem rendeztem tudod jeleneteket, csak annyit kérdeztem tőle:

— Igaz ez Annuska?

— Ó nem nézett reám, de azért határozottan mondta:

— Igaz, Laci.

— Hát akkor... Isten vele... Ementem, Annuska ki sem kísért.

Szóltalan sétáltunk tovább. Szemem sarkából figyeltem barátom arcát. Komoly volt, szokatlanul komoly.

— Te Laci — kérdeztem tőle hosszú halgatás után — ugye te még most is szereted Annuskát?

Nem szólt Laci egy árva szót sem. De nagyon jól ismertük egymást. Ugyis megértettem.

Hosszu hónapok után kerültem haza megint. A szőlődombokon már szüretre édesedtek a gerezdek... Este a régi helyen vártam Lacit. És mig az akácrosos uccán sétálgattam végigfutott előttem a hosszú idő. Laci-tól kaptam néhány levelet. De hiába vártam Annuskáról soha egyetlen sort sem írt. Másoktól tudtam meg, hogy Laci a pin-cék mélyén a borospoharak fenekén kereste a gyógyulást. Éjszakánként az én komám és a felejtési segítő barátok dühajkódása verte föl az uccát csendjével. Komorrá lett Laci és ha szóltak hozzá, hát szinte harapott. Azt is hallottam, hogy a boglyashaju Áginak, a trafikoksisasszonynak is udvarolni kezdett. Felejtési akart...

A nagy merengésből az riasztott föl, hogy valaki alaposan a vállamra csapott. Laci volt. Meglepődtem, hiszen a mendemondák alapján Lacinak

Dr. és Baran Coriolan dr. minisztereknél. Dragomir minisztert

biztosították a németeknek az együttműködésre való készségéről

és annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy az Arcvonalon belül nemsokára megalakulhat a német tagozat. Baran minisztert üdvözlötték ki-nevezése alkalmából és külön kihallgatást kértek tőle, hogy a bánsági németiség kívánságait részletesen előadják. Baran Coriolan miniszter ezt a kihallgatást ma délelőtt tíz órára tűzte ki.

KIJELÖLTÉK AZ ARCVONAL TARTOMÁNYI ÉS MEGYEI TITKÁRÁT

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának Temes-tartományi értekezlete délelőtt 11 órakor kezdődött. Résztvettek azon az ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, mérnökök, egyetemi tanárok, középiskolai tanárok, tanítók, állatorvosok, a vidéki román újságírók, a román írók, a vegyészek, szépművészek, színészek és nyugdíjasok testületeinek meghívott képviselői. Az értekezletet nagyobb beszéddel Dragomir Silviu dr. miniszter, mint a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának igazgatója nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy

az Arcvonal alapját Carol király öfelsége vetette meg

és azért indítványozta, hogy az értekezlet küldjön a királynak hódoló-táviratot, amelyben köszönetet mond azért az új útért, amelyre a nemzetet vezette. Azután ismertette az Arcvonal célkitűzéseit és szervezetét. Hangsúlyozta, hogy nagy munka vár az Arcvonal tartományi és megyei titkáira.

A Bánság mindig elől járt a haladásban és bizonyára most is úgy lesz.

Kérte, hogy a titkári állásokra rátermett férfiakat ajánljanak.

Egymásután röviden szólaltak fel Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Conciatu Iancu, az újságírócéh elnöke, Teodorescu műegyetemi rektor és Tiucra Patrichie dr. főispres. Azután

megtörtént az Arcvonal helytartósági és öt megyei titkárának ajánlása.

Az ajánlottak közül a tisztségeket az Arcvonal bucurestii vezetősége fogja kiválasztani. Ezzel az értekezlet véget ért.

Délben egy órakor a Palace-kávéházban Dragomir és Baran miniszterek tiszteletére társasbéd volt. A délutánt és estét Dragomir sógoránál, Tieran Emil dr. főpolgármesternél töltötte, este tíz órakor pedig Craiovara utazott. Baran Coriolan dr. belügyi alminiszter a vasárnapot is idehaza tölti és csak este tér vissza a fővárosba.

nem lett volna szabad ilyen vidámnak, gontalannak lennie. Szinte ragyogott arca a boldogságtól — és ami megépett — szokása ellenére még tréfálózott és szellemeskedett is.

— Te Laci, mi van veled? — kérdeztem meglepődve.

— Semmi. Azaz, hogy mégis van valami... Most, ha nem haragszol, itthagylak egy kicsikét. Várj meg. Tudod, egy kis elintéznivalóm van...

Ezzel már el is viharzott.

— Ugyan mi ütött ebbe? — töprengtem — Hiszen nem, hogy buskomor volna, hanem ellenkezőleg maga a megtestesült boldogság.

De nem sok időm maradt a töprengésre. A saroknál már befordult Laci, karján Annuskával. Nem akartam hinni szemeimnek...

És mikor hármásban megindultunk hazafelé, már csak nem átalottam megkérdezni Annuskától:

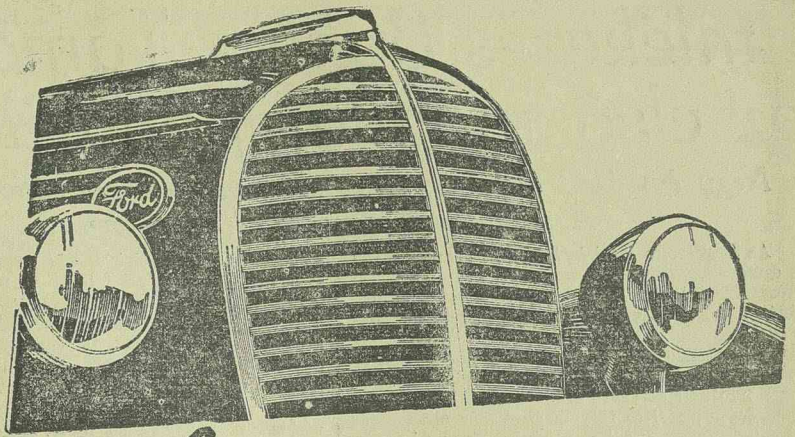
— Mondja Annuska, mi van azzal a komoly-aszándéku fiatalemberrel?

— Melyikkel?... Ó a Józsit kérdi, az unokabátyámat?... Ó visszament Váradra...

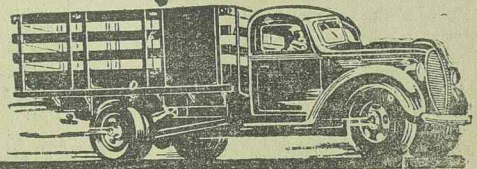
— Hát az unokabátyja volt?...

— Persze, hogy ő. Ha nem hívjuk ki és nem udvarol nekem olyan ügyesen, akkor ennek a medvének sohasem jut eszébe, hogy megkérje a kezemet.

És Laci, a címzetes medve nem tiltakozott a becézés ellen. Csak mosolygott és egy kicsit jobban magához szorította az ő édes kis szöke menyasszonyát.

Az 1939-es új Ford
HIDRAULIKUS FÉKEKKEL FELSZERELT
teherkocsik megérkeztek!

Meghalt egy volt vizsgálóbíró, aki tanu lett volna a Dobrescu-ügyben

Bucurestiből jelentik: Fővárosi lakásán csütörtök éjszaka váratlanul elhunyt Gheorghe Niculescu Bolintin nyugalmazott bíró, aki 26 esztendőn keresztül vizsgálóbíró volt. A fővárosi bírói kar egyik legkitünőbb tagja volt az elhunyt, aki péntek délelőtt, mint tanu kellett volna jelentkeznie az ilfovi büntető tábla előtt folyó Elisza Dobrescu-féle ismeretes gyilkossági bűnper-

ben. Bolintin haláláról az igazságügyi palotában csak akkor szereztek tudomást, amikor sor került volna tanuvallomására. Nevének kiáltására az egyik védőügyvéd közölte a bíróság elnökével, hogy Gheorghe Niculescu Bolintin az éjszaka folyamán váratlanul meghalt. Az elhunyt 62 esztendő volt. Ma temették el nagy részvét mellett.

Felmentett az ítélőtábla egy emberöléssel vádolt férfit

A temesvári ítélőtábla negyedik számú büntetőtanácsa Lambrino táblai tanácselnök elnökelete alatt most tárgyalta az aradmegyei Csiesér községben lakó Popa Simion gazdálkodó emberölési bűnjűjét. A vádirat szerint Popának nézeteltérése támadt Draghici Nicolae községbeli lakossal. A vita során a vádolt előrántotta kését és azzal szerencsétlen végű társát szívszúrta. Draghici a tett elkövetése után nyomban kiszen-

vedett. A tanukihallgatások után a perbeszéd hangzottak el. Dimitrie Leon táblai főügyész a vádolt szigorú megbüntetését kérte, míg dr. Liviu Coman védőügyvéd azt igyekezett kimutatni, hogy jogos önvédelem esete forog fenn és ennek értelmében felmentő ítéletet kért. A büntető tábla rövid tanácskozás után elfogadta a védő érvelését és Popa Simiont felmentette.

Sulyos ellentétek a londoni arab-zsidó konferencián

Londomból jelentik: Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a palesztinai értekezlet csütörtökön komoly egyenetlenség támadt a brit kormány és a cionista küldöttség között. A csütörtökre egybehívott angol-zsidó gyűlést az utolsó pillanatban le kellett mondani. A zsidó küldöttség hír szerint nem akart megjelenni az ülésen, mert angol részről most

új javaslatok merültek fel, amelyek a zsidóság számára teljesen elfogadhatatlanok. Az angol javaslat arra irányul, hogy Palesztinában nemzeti arab önkormányzatot létesítsenek törvényhozó tanáccsal az élen és ebben a zsidóságnak csak korlátozott részvételt biztosítanak. Ezenkívül a zsidó bevándorlást olyan értelemben akarják korlátozni, hogy a zsidóság mostani létszáma ne növekedjék. Végül a zsidóságnak megtiltják a további földterületek vásárlását. A javaslatok miatt Weizmann, a zsidó küldöttség elnöke nem akart résztvenni az ülésen és alkalmat kért, hogy személyesen tárgyalhasson Chamberlain miniszterelnökkel.

Londomból jelentik: A Reuter ügynökség jelentése szerint a palesztinai arab delegációnak értésére adták, hogy a zavargások miatt Palesztina azonnali függetlensége nem mondható ki. A különböző arab delegációk között tanácskozások folynak, mi legyen a zsidó kisebbség helyzete, ha a független arab Palesztina megalakulhat.

AZ IMPOTENCIA

legyőzhető

RETON

TABLETAKKAL

Emlékezés Bakócz Tamásra, az első magyar pápajelöltre

Négy évszázad óta csak olasz származású pápát választanak.
A pápák életkora és uralkodási ideje

Az Egyetemes Egyház híveinek, nem különben az egész világ egyre fokozódó érdeklődését a közeli pápaválasztás köti le. Az egyszerű hívek és diplomataik mind az öt világrészen egyaránt találgatják, hogy ki és milyen nemzetiségű lesz az új pápa. Ha kétezer esztendő folyamán a kétszázhatvan pápaválasztást a legnagyobb érdeklődés öntötte meg, akkor a mostani az egész világ türelmetlen, izgatott érdeklődése kíséri és figyeli. Mint már oly sokszor a múltban, most is sejtetni, tudni vélik az új pápát. Mindenki előtt már ismeretes, köztudomású, a pápajelölt neve. Minden bizonytalanságot, ez alkalommal is a pápaválasztás híj marad önmagához, hogy a legnagyobb meglepetést hozza. Most is érvényesülni fog az évszázadokkal azelőtti pápaválasztások megállapított igazsága, amikor egész Rómában az a hit uralkodott, hogy az esztergomi bíboros érsek, Erdődi Bakócz Tamás, az első magyar pápa jelölt lesz az új pápa. „Nincs ember — írta akkor a mantuai ügyvivő, — aki előre megmondaná ki lesz a pápa”. Mindjárt ezt követi a másik biztos tétel, amit ugyanekkor a florenzi követ állapított meg „Lehetetlen jóslatot kockáztatni.”

MILYEN NEMZETISÉGŰEK A PÁPAK?

Az első kérdést, hogy ki lesz az új pápa, követi a második, ami még nagyobb jelentőséggel bír a mai nemzeti sovinizmus és gyűlölködés korában,

Amikor Rómában úgy tudták, hogy magyar lesz a pápa

A világ közvéleménye már sejtene véli az új pápa személyét, sőt arra is következtet, hogy ki fog szavazatot kapni. Ez utóbbiak között tudják az esztergomi érseket, Magyarország hercegprímását, Szerédy Jusztiniánt is, aki különben az Egyetemes Egyház egyik legkiválóbb jogásza. Az 1918-ban életbe lépett új egyházi törvénykönyv (Codex Juris Canonici) megszerkesztése az ő nevéhez fűződik, hatalmas jogi tudását igazolja és örökíti meg. Így nem kétséges, sőt nagyon könnyen lehetséges, hogy a magyar primás szavazatot kapjon. Ez alkalom azonban felelősi a régmúlt időt, mikor a magyar bíboros primás egyik nagy elődje, Erdődi Bakócz Tamás volt az első és eddig egyetlen komoly magyar pápa jelölt, akiről Rómában biztosra vették, hogy ő lesz II. Gyula (1503—1513), a reneszánsz egyik legnagyobb pápájának utóda.

Ki volt Bakócz Tamás? Kerékgyártó jobbágy fiaként született a szatmármegyei Erdődön 1442-ben. Nagybátyja támogatásával a papi pályát választotta. Tehetségével és törekvésével hamarosan Mátyás király kedves embere lett. 1490-ben II. Ulászló kancellárja. 1497-ben elnyeri az egri püspökséget, amely akkor a leggazdagabb püspöki javadalom volt. Még ugyanazon évben elcserezte az egri püspökséget a primási székkel, melyet Mátyás által kinevezett „kis primás”, Estei Hypolit, Beatrix Királyné 9 éves kis unokájára birt. VI. Sándor pápa (1492—1503) is megerősítette a cserét, ami a magyar egyháztörténelemben páratlanul áll. Azután Bakócz rövidesen bíboros lett és megkapta a konstantinápolyi pátriárka címet is. Az általa megindított kereszties hadjárat az 1514. évben a Dózsa-féle parasztlázadásra vezetett. Erdemes még róla azt is megemlíteni, hogy 1517-ben az Erdődiek számára megalapítja az első hitbizományi birtokot.

Bakócz Tamás azonban mindennél többre vágyott. Végző törekvése az volt, hogy elnyerje a pápai trónt. Céljának elérésére kész is volt minden eszközt felhasználni. Bakócz a pápai trón elnyerésére csak úgy számíthatott, ha a pápa halálakor Rómában van. Ezért 1512 őszén elindult a gyengélkedő II. Gyula pápa meglátogatására. Rómába való ímnpélyes bevonulása szemképráztaó esemény és látvány volt. Nem csak nemzeti és egyéni hírság vezette, hanem az is, hogy Bakócz Tamás jól tudta, hogy a fényes külsőségek, ritkészép és pazar fényű látványosságok mély hatást gyakorolnak egész Rómára. Bakócz tehát a hatalom és gazdaság, a pazar bőkezűség és izléssel párosult fényűzés szí-

nyen milyen nemzetiségű lesz az új pápa. Egyes francia lapok azt írják, hogy az új pápának nem kell föltétlenül o'asz nemzetiségűnek lennie. Tagadhatatlan, hogy nincs is törvény, mely előírja, hogy a pápa csak olasz lehet. De van egy négy évszázados szokás és hagyomány, hogy 1523-tól minden pápa olasz nemzetiségű, vagy származású volt.

A pápák nemzetiség szerinti megoszlása a következő: olasz 213 (ebből római 98), francia 12, görög 10, kisázsiai 8, német 8, afrikai 3, spanyol 3, dalmát 2, angol 1, portugál 1.

A görögök, kisázsiaiak és afrikaiak uralkodása az ókorra esett. A német pápák többsége a XI. században uralkodott, míg a franciák a XIV. században (a pápák avignoni fogságában 1309—1377). Az első német pápa V. Gergely (996—999), az első francia pápa II. Sylvester (999—1008), aki Szent Istvánnak a szent koronát küldte. Az első és egyetlen angol pápa IV. Adorján (1154—59).

Minden esetre nagyon érdekes az a történeti tény és igazság, hogy több, mint négy évszázad óta pápának mindig csak olasz választották. Az utolsó idegen, nem olasz nemzetiségű pápa, VI. Adorján (1522—23.) utrechti kézműves fia. Ez az évszázados hagyomány, most is fennálló és érvényes „szokás” alapján egészen biztosra vehető, hogy az új pápa ismét csak olasz lesz.

nében akarta magát bemutatni, hogy ezzel is igazolja hivatottságát a pápai trónra. Valóban sikerült is az elkényeztetette rómaiaknak olyan szemképráztaó látványt nyújtania, amilyent évek óta nem láttak.

II. Gyula, a reneszánsz nagy hadvezér pápája 1513. február 20-án meghalt. Római körökben a találgatások — mint most az egész világon, — a legváltozatosabb alakot öltöttek. „Egész Rómában az a hit uralkodik, — írja az egyik velencei követ, — hogy vagy az esztergomi érsek, vagy Grimani lesz a pápa”.

A bíbornoki kollégium március 4-re tüzte ki a pápaválasztást. 25 bíbornok volt együtt. 18 olasz, 3 spanyol, 1—1 magyar, francia, angol és svájci. A bíborcok között ez időben igen sok fiatal foglalt helyet: Petrucci 22, De Saulis 22, Corner 30, Medicis János 37 éves volt. Az ifjak pártja abban állapodott meg, hogy Medicis Jánosra fog szavazni. Az öregek ellenben nem tudtak megegyezni.

Az első szavazás eredménye meglepő volt. A spanyol Valenciai János kapta a legtöbb szavazatot, 13-at, utána Bakócz Tamás 8-at, Flicco és De Accolis 7-7 szavazatot, míg Medicis János csak egyet. A szabályszerű két harmad többséget egyik sem nyervén el, újabb szavazásra volt szükség. Az öregek meggyőződtek, hogy a fiatalok Medicis mellett kitanaknak, elhatározták, hogy ők is hozzájuk csatlakoznak. Így lett Medicis János X. Leó (1513—21) néven a reneszánsz másik nagy pápája. Bakócz Tamás, az első magyar pápajelölt, akit pedig biztosra vettek, nem lett pápa. Vágyainak álma, végső

törekvése nem sikerült. Az „élet kapuja” becsukódott amit rövidesen követett a végzetes és szerencsétlen mohácsi vész.

A LEGÖREGEBB ÉS LEGFIATALABB PÁPA.

XI Pius, a modern világ szentéletű nagy pápája 82 éves korában halt meg s 17 évig uralkodott. Ezt a magas életkort s hosszú uralkodást aránylag kevés pápa érte el. Többen ugyan magasabb életkort s hosszabb uralkodást is megérték. Viszont voltak pápák, akik annál rövidebb ideig uralkodtak, s voltak olyanok is, akik nagyon is fiatalon kerültek a pápai trónusra.

A keresztény 6- és középkorban nincsenek megbízható adatok a pápák életkoráról. Azt azonban biztosan tudjuk, hogy a keresztény ókor első 31 pápája mind vértanuhalált szenvedett. Szent Péter szentében eddig 261 pápa közül a legöregebb Szent Agaton pápa (678—682) volt, aki állítólag 103 éves korában lépett a pápai trónra és 107 éves volt, mikor meghalt. Ezzel szemben a legfiatalabb korú pápa XII. János (956—964), aki egyes források szerint 16, mások szerint 18, legfeljebb 22 éves volt, mikor pápának választották. Általában a mai fogalmakhoz képest sok fiatal pápát találunk a XIV. századik. Így V. Gergelyt (996—999), aki 24 éves volt. IX. Benedeket (1033—1044), aki 20 (egykor források szerint 12) éves volt, mikor pápa lett. III. Ince (1198—1216), a világrakodó, aki alatt érte el a pápai hatalom igazi fénykorát, 37 éves volt, mikor a pápai trónra lépett.

Általában azt mondhatjuk, hogy átlagban 60—70 éves korú bíborosok jutottak a pápai trónra s ettől az átlagtól kevés eltérést mutatkoztak. XI. Pius pápa is 65 éves volt, amikor a pápai trónt elfoglalta. A XV. és XX. század között a pápák közül a legmagasabb kort XIII. Leó pápa (1878—1903) érte meg: 94 éves volt, mikor meghalt.

Szent Péter, az első pápa a hagyomány szerint 25 évig uralkodott. Ezt a hosszú uralkodást kevés pápa érte el. Ezért, amikor az új pápát megkoronázzák, egy csomó kócot gyűjtanak meg, miközben azt mondják az új pápának: Non videbis annos Petri, — nem fogod meglátni Péter éveit. Az első pápa uralkodását, Péter éveit azonban több pápa is megérte, sőt még hosszabb ideig ült Péter trónusán. A leghosszabb ideig ült Szent Péter örökében IX. Pius (1846—1878), aki 31 évig, 7 hónapig és 22 napig uralkodott. Utóda, XIII. Leó pápa (1878—1903) szintén 25 évig uralkodott. A legközelebb uralkodó II. István pápák volt, aki meglátogatása után a harmadik napon halt meg. Tehát mindössze két napig uralkodott (752 március 27—március 29). Eddig csak 22 pápa ért meg hosszabb uralkodást, mint XI. Pius pápa.

PÁPAK A VÉRTANUK ÉS SZENTEK KÖZÖTT.

A kereszténység első vérvizataros századában, míg Nagy Konstantin császár alatt a keresztények üldözése 313-ban meg nem szűnt, minden pápa kivétel nélkül, számszerint az első 31 pápa vértanuhalált szenvedett. A 261 pápa közül pedig vértanúságot szenvedett 93 pápa.

Az eddig uralkodott pápák közül az egyház 83 pápát tisztel a szentek és 6 pápát a boldogok között. Ezek legnagyobb része az öt egyház hőskorába esik. Az első 52 pápát — köztük az első 31 vértanúságot szenvedett pápát is — mind a szentek között tisztelik.

Az utolsó szent pápa V. Pius (1566—1572). Megindult X. Pius pápa (1903—1914) boldogvá avatási pöre is, aki mellé temették Szent Péter sírja közelében a modern kor legnagyobb pápáját, XI. Piuat.

Csernik József

Amerika határozott állásfoglalást kér Angliától a Berlin-Róma-Tokio tengely ellen

Párisból jelentik: A Figaro jelenti Londonból, hogy Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete felkereste Halifax lordot és később Chamberlain miniszterelnököt. Kennedy Roosevelt elnök személyes üzenetét adta át Chamberlainnek, mert az angol miniszterelnök arra kérte a nagykövetet, hogy közölgjön vele bizonyos fontos részleteket Roosevelt elnök szénatási nyilatkozatának gyakorlati jelentőségéről.

Kennedy kijelentette, hogy az amerikai kormány azt óhajtja, hogy a német, olasz és japán közeledési kísérletekkel szemben állhatatos magatartást tanúsítson az angol kormány, mert ebben az esetben kötelezettséget vállalhat az Egyesült Államok kormánya a támogatásra nézve. Ha azonban Nagybritannia gyöngeség, vagy határozatlanságot mutatna, úgy Amerika visszatér az izolációs politikához.

Hófehérke és a hét törpe

a SCALA moziban

Ezt a filmet mindenkinek meg kell néznie, szegény, gazdag, fiatal vagy öregnek! Ez egy olyan élmény és művészet, ami eddig nem volt, ez a film a jövő évszázadok csodája. A filmnél semmiféle kedvezményes- vagy ingyenjegy nem érvényes. Minden gyermeknek külön jegy váltandó

Az előadások kezdete délután 3 órá-tól. — Vasárnap délelőtt 11 órakor rendes helyárrakkal

Induljunk!

Minden beszéd és írás annyit ér, amennyit nyomán tetteknél felmérhetünk. Amnyiban használ, amennyiben megvalósul.

A szó és írás az utóbbi hetekben a romániai magyar népközösség érdekképviselői szövetét vetíti ki a magyar néprétegek felé és az alkotmányos formáknak mindenben megfelelő kisebbségi csuesintézmény szabályzatát és munkatervét sürgeti.

Tisztlában vagyunk a szó és írás felvilágosító erejével és lélekébresztő missziójával. A kisebbségi sajtó megteszi kötelességét a Nemzeti Ujjászetés Frontjával s az alakuló Romániai Magyar Népközösséggel szemben. Kétségtelen azonban, hogy szerepe inkább a tűz, mely a vasat fölmelegíti. A legizzóbb vas is kihűl, anélkül, hogy eredeti alakja megváltozna, ha erős és biztos kezek idejében ki nem formálják olyanra, aminőnek látni és tudni akarják és lennie is kell.

Valahogy így állunk most a népközösségi szerv, a sajtó és az ittlő magyar néprétegek kölcsönhatásaival is. Érezzük és napról-napra kinzőbb türelmetlenséggel hordozzuk magunkban a meggyőződést, hogy az izzó vas, a fogékonyra és hajlékonyra hevített néplélek és közhangulat most várja azt az erős és biztos kezét, mely bátran belenyúl kisebbségi sorsunk olvasztókohójába és ellentmondást nem tűrő hangon irányt szab népi életünk erőteljesebb, egységebb és keresztényibb kibontakozásának.

Elgondolások, tervek, husz éves tapasztalat, társadalomkutatók intő beszámoló, helyi mozgalmak és a fiatalság idealizmusa mellett kormányelismerés, központi vezetőség, előkészítő bizottság és a készülő szervezeti szabályzat szabja meg a népközösség munkáidításának részleteit. Remélhetőleg a vas még izzani fog, mikor az erős és biztos kéz elindul.

Ennek az erős és biztos kéznek acélidegei legyenek! És legyen elkészülve arra, hogy még a máskor csökönnyös közöny és ferditő meghunyászkodás is felenged bizonyos pontokon, annyira izzik a vas. A máskor cinikusán legyintő, álfölényes tanácsatlanság is bizakodó várakozással szelődik. Sokan megtisztultnak és megtisztultának egy erőteljesebb népi indítás láttára. Itt az idő. Most, vagy soha.

Mindennapi életünk, melyben a máról-holnapra vonzólt létbizonytalanság kísérteivel kell lépten nyomon megküzdenni, tele volt a legutóbbi időki sopánkodó, vagy dühöngő nemzetföltökkel, akik kegyetlen iróniával tudtak elégedetlenkedni mindazzal szemben, ami volt és dus fantáziával képzelődni arról, ami hiányzott. Fő programjuk a programatlanság megállapítása, jobb esetben mentegése, vagy hiányolása volt. Ki nem ismert komorarcu, homlokráncoló váteszeket, akik ahelyett, hogy igyekeztek volna valamiképp az adott helyzetben aktivitást kifejteni, csigaházakból a romlást siratták, a széthullásn jajongtak s mintha valami nagy-nagy szolgálatot tennének vele, profétai hangon így intézték el kisebbségi életünk jövőjét: új Mohács.

És ki nem ismert fiatal, nyikorgótalpu, raccsoló, kérekalásan-urambátyám ivású hősöket, akiknek nemzeti érzése a gyenge magyar helyesírásnál, vagy a komolyan sohasem vett bakkalaureátusi vizsga szidásánál kezdődött s valamelyik magyar bálon elropott csárdásánál végződött. Ami ezen túl, vagy ha úgy tetszik, előtől van: népi kultúra, művészet, irodalom, hivatástudat, egyesületi tevékenység, pozitív világnézet, áldozatos lelkiület, hit és áldozat. — az számukra „terra incognita”. Ismeretlen föld. Ismeretlen dolgok és fogalmak, vagy, ha ismerősek, — hát bizony háborzongatóan lelkiismeretfurdalóak.

Mindkét típus száználmasan, tanácstalanul lézeng és szinte az arcáról olvasható le a korzón, vagy társaságban a kérdés: no és mi? ... Hát nem mi volnánk a legilletékesebbek most közbeszólni? Nem a mi részünkről volna a legnagyobb megtisztelés a magyar népek, ha végre szóba állanánk vele? Nem mi képviseljük a történelmi magyarságot? ... Még mindig a demokrata eszmék délibábjai hajszolják? ... Vagy talán nyilas-tónust majmolnak? ... Minket meg sem kérdeznék? ... No, jó ... Majd meglátjuk! ...

Cseppet sem vigasztaló tünet. De jel. Jele éppen annak, hogy izzik a vas. És izzik benne a salak is. Az alkotmányhozó központi tárgyalásokon nem szabad figyelmen kívül hagyni ezt a körülményt sem. Trónt és bársonyszéket követel a középszerűség és felületesség. Radikális és gyors közelépesre van szükség. Egyszer és mindenkorra félre velük.

A népközösség szervezeti szabályzatába pedig üdvös sugallatok által indítatva véteszenek be a példa gyanánt felmiltett alábbi klauzulák:

Az 1939-es newyorki VILÁGKIÁLLITÁS

meghivja önt

Utazzon a

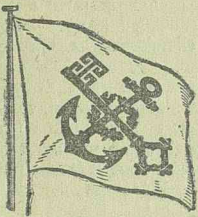
NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

hajóstársaság

„Bremen“, „Europa“, „Kolumbus“ hajóival

Változatos programok — 5 naptól 13 napig —

Utazási költség, az USA-ban való tartózkodás ideje alatt ellátással együtt 31.150 leitől.

— Felvilágosítást ad és prospektust küld:

Bucuresti, Calea Victoriei 114. Tel.: 3—29—68.

Temesvár, I. C. Bratianu 39. Telefon 28—25.

Nagyszében, Regina Maria-ucca 26. Telefon: 180

Feltárták a bánásági magyarság panaszait a nemzetkisebbségi miniszter előtt

A Bánáság magyarságának képviselőiben Kakuk János dr. vezetésével küldöttség tisztelegte a helytartóságon Dragomir Silviu dr. nemzetkisebbségi miniszternél, amelyben résztvettek Gyulai János dr., Páll György dr. és Fodor József. A kihallgatáson Maria Alexandru dr. királyi helytartó is jelen volt.

Gyulai János dr. olvasa fel a magyarság kívánságait tartalmazó emlékiratot. Kérték, ne fosszák meg kenyerüktől azokat a szerencsétlen kisembereket, napszamosokat, gyári munkásokat, akik annak idején vagy tudatlanságból vagy, más okból kimaradtak az állampolgársági lajstromokból.

A Bánáságban ezer és ezer ilyen állampolgárságnélküli munkás él.

Kérték a nyelvviszva címén elbocsátott magyar közalkalmazottak ügyének méltányos rendezését úgy, hogy vagy visszaveszik őket, vagy új törvény alapján

biztosítják számukra a nyugdíjat.

A bánásági magyarságnak nagyon sok az iskoláserleme is. Különösen súlyos a panasz amiatt, hogy sok községben

csak névlegesen működik a magyar osztály,

mert a tanítók nem tudnak egyáltalában magyarul és így a gyermekek az iskola elvégzése után is analfabéták maradnak. Kérték továbbá a Magyar Ház megnyitását és egyéb panaszok orvoslását.

A bánásági magyarság legbensőbb szivbeli

Öngyilkos lett egy villanygyári igazgató

Beszterceéről jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt tegnap délelőtt a városban. Fischer Ervin, a besztercei villamosüzem német nemzetiségű igazgatója öngyilkossági szándékból megfogta a magasfeszültségű vezetékét és nem sokkal később meghalt. A gyár igazgatója délelőtt 11 óra tájban belépett a telep áramelosztó helyiségebe és mindkét kezével megfogta az egyik magasfeszültségű vezetékét. Az öngyilkosságot a teremben dolgozó munkások nyomban észre-

Mindaz, amit társadalmi, kulturális vagy gazdasági vonatkozásban valaki nyújthat, vagy nyerhet, csakis a népközösség érdekét és jövőjét szolgálja! A népközösség nem cingyár és ranglétra.

Nincs mit keresniük ebben a népi egységben azoknak, akik megrögzötten kommunista elveket vallanak, akik bármely titkos, az állam által üldözött szervezetnek tagjai, akik nyereségvágyból elkövetett büntetést, vagy vétség miatt

ügyei a most előterjesztett kérések, — fejeződik be az emlékirat. Ezek jóakaratu, méltányos és gyors elintézése mindnyájunkban azt az érzést fogja kelteni, hogy

bár nemzeti kisebbség vagyunk, a kormány mégsem tekint mostohagyermekének.

Mi megértés megértéssel, szeretlet szeretettel, bizalmat bizalommal fogunk viszonzni és leghőbb vágyunk, hogy ebben a szép hazában románság és magyarság megbékéljen, egymást megbecsülve és szereve éljen együtt.

Nagyméltóságod a megértő megbékélés egyik európai tekintélyű uttörője lévén, működésére tiszta szivből kívánjuk lsten átadását.

Dragomir Silviu dr. átvette az emlékiratot és válaszában legteljesebb jóindulattal biztosította a magyar küldöttséget. Rámutatott arra, hogy a kormány az állampolgársági kérdés újrendezését most tanulmányozza. Az elvi álláspont az, hogy azokat,

akik a mai Románia területén születtek, megillei az állampolgárság.

Rendezést nyer a magyar iskolaügy is. Köztudomású már, hogy a kormány a magyar lakta vidékeken magyar elemi iskolákat létesít. A többi iskolai panasz is orvoslást fog nyerni. Végül biztosította a küldöttséget, hogy a magyarság iránt a legteljesebb méltánlyással viseltetik és minden kérelmélt és jogos kívánságát méltányosan elintézi.

vették, az igazgatót kiszabadították az áramkörből és kórházba szállították. Miután azonban rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett, már nem lehetett rajta segíteni és a szerencsétlen végű ember nem sokkal ezután borzalmas kínok között kiszenvedett. A lefolytatott vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a villanygyári igazgató már évek óta súlyos ideggyógyban szenvedett és végzetes tettét ezért követte el.

büntetve voltak, még ha közkegyelemben, vagy büntetéselengedésben részesültek is, valamint, akik köztudomás szerint zsaroló színezetti időszakok lapok szerkesztői, kiadói vagy munkatársai.

Ennyit, ami a tagságot illeti.

A fenti torz figurák elejétését pedig, ami a vezetés megbízhatóságát jelentené.

Gondolom, ez így nem is egészen — magánvélemény...
Kulcsár Kálmán,

A volt fegyenc rendőrönköket megtartották állásában

Amikor volt fegyenc társa leplezte a rendőrönköket, a közönség bizalmáról biztosította és ragaszkodott, hogy állásában maradjon

Newyorkból jelentik: A bűnügyi krónikában szinte páratlanul álló eset foglalkoztatja Kalifornia közvéleményét. Kalifornia egyik városában, Glendaleben pattant ki néhány nappal ezelőtt egy olyan társadalmi botrány egy régen feledésbe merült bűnyüggyel kapcsolatban, amely majdnem a város rendkívül népszerű rendőrönkökének állásába került. A botrány középpontjában ugyanis maga a kitűnő rendőrtisztviselő állt.

A RENDŐRFÖNÖK — FEGYENCRUHÁBAN

Négy éve vezeti Glendale város rendőrségét Vernon Browne rendőrtisztviselő. A rendőrönkök működése alatt a város közbiztonsága nagy mértékben megerősödött, a bűnügyi statisztika feltűnően javuló irányzatot mutatott és Vernon Browne rendőrönkök erélyes és körültekintő intézkedésekkel ovták meg a várost az alvilági bandák garázdálkodásától.

A város lakossága eilsmeréssel és hálával viseltetett a rendőrönkök iránt és egy merőpó eset fel kapcsolatban a város egyöntetűen fejezte ki a rendőrönkök iránti ragaszkodását.

Néhány héttel ezelőtt Vernon Browne rendőrönköket telefonon egy ismeretlen hang hívta fel irodájában és a következő bejelentést tette:

— Az, aki önnel telefonál, ismeri multját. Ha azt akarja, hogy hallgasson, lépjen érintkezésbe velem a hallgatási díj mezzállanítása céljából.

Browne rendőrönkök válasza nélkül letette a kagylót, másnap azonban arcképeivel az egyik helyi újság első oldalán találkozott. Az arckép fegyencruhában ábrázolta a rendőrönköket...

A városban természetesen óriási izgalmat keltett a fegyencruhát viselő rendőrönkök fényképe. A polgármester nyomban felvilágosításért fordult a rendőrönkökhöz, aki kertesél nélkül bevallotta, hogy a fegyencruhás fénykép nem misztifikáció, hanem az életből elcsúszott pillanat és valóban őt ábrázolja — fegyenc korából. Elmondotta ezután a rendőrönkök a hűledező polgármesternek, hogy 1923-ban bankosulás miatt öt évi börtönbüntetésre ítélték.

A rendőrönkök egy oklahomai nagy bank főpénztárosa volt. A bank vezetőségének megkérdezése nélkül nagyobb összeget folyósított szegény farmerek megsegítésére. A farmerek azt ígérték, hogy rövid időn belül visszafizetik a kölcsönt, ez azonban nem történt meg. Az engedély nélküli kifizetések ügye kiderült és a bank többszáz ezer dollár éssikkasztása címén feljelentést tett a főpénztáros ellen. Az esküdtszék nem fogadta el a főpénztáros védekezését, hogy a sikkasztást nem önző anyagi érdekből, hanem szegény farmerek megsegítése érdekében követte el és Vernon Brownét öt évi börtönbüntetésre ítélték.

A VÁROS A RENDŐRFÖNÖK MELLÉ ÁLL

A banktisztviselő kitöltötte börtönbüntetését, majd pedig a kaliforniai Glendale városában kezdett új életet. A rendőrség szolgálatába lépett és a börtönből szerzett ismereteit kitűnően hasznosította a bűnügyi nyomozások terén. A tehetséges és leleményes rendőrtisztviselő gyorsan emelkedett a hivatali ranglétrán és a kaliforniai államrendőrség 1934-ben kinevezte Glendale város rendőrpáncsnokává. Vernon Browne módot talált arra, hogy multját elleplezze és így felelősei nem tudták meg, hogy öt évet töltött sikkasztás miatt börtönből.

A rendőrönkök multja sohasem derült volna ki, ha nem jelentkezik egy volt fegyenc társa, aki felismerte benne rabtársát és meg akarta zsarolni. A polgármester a leplezés után nyomban felfüggesztette állásától a rendőrönköket.

Jelentkezzenek az osztrák—magyar kölcsönkötvények tulajdonosai

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli mindazokkal, akiknek a háború előtt kibocsátott osztrák—magyar kölcsönkötvényeik vannak és amelyeket kivontak a forgalomból s Bucurestiben a közadósági pénztárnál letétbe helyeztek, kötvényeiket kicserélik 1935-ben kibocsátott 3 százalékos román kölcsönkötvényekkel. A becserelés 2:1 arányban történik névértékben. A kötvények becserelését és szétosztását már 1936-ban megkezdték a pénzügyigazgatóságok útján, de ennek ellenére még igen sok kötvényt nem vettek át tulajdonosaik. Ezeket most az illetők nevére letétbe helyezik. A szelvények után járó osztalékokat 1927-től 1935-ig szintén a tulajdonos nevére letétbe helyezték a közadósági pénztárnál.

Ekkor azonban váratlan esemény történt: a város nagy társadalmi egyesületei megmozdultak a rendőrönkök mellett és kijelentették, hogy a város százezernyi lakosságának felfogását tolmácsolják, amikor Vernon Browne rendőrönkök iránti törhetetlen bizalmuknak adnak kifejezést. A város lakossága hangoztatta, hogy a rendőrönkök kitűnő munkásságával nagy mértékben hozzájárul a város fejlődéséhez és a város érdekében kérik, hogy a mult titkának kiderülése ellenére is hagyják meg felelősségteljes állásában.

Glendale város polgármestere San Francisco város nagytanácsa elé terjesztette az ügyet, miután Glendale közigazgatásilag San Franciscohoz tartozik. A nagytanács Vernon Browne meghallgatása után egyhangulag úgy döntött, hogy Vernon Brownét meghagyja rendőrönköi állásában.

A magyar ifjuság bálja a farsang kiemelkedő eseménye volt

Felejthetetlen siker jegyében, óriási érdeklődés közepette zajlott le a Whitehouse-palota termeiben a magyar ifjuság bálja. Az összes helyiségek ünnepe dísz öltöttek az alkalomra, pazar világitási effektusok, pompás rajzok, díszítések világgal tündéri képet varázsoltak a szemlélő elé. Különös meglepetés volt az alagút és az igazi magyaros izléssel berendezett csárda. Hálás dicsőret illeti meg Trasser Miklóst, aki nagyuri gavallériával úgy teremt, mint a díszítéseket és egyéb kellékeket is ingyen bocsátotta rendelkezésre. De kitűnő munkát végzett Schnedarek János iparművész is, aki a tervezést vállalta ugyancsak kitűnő gardája: Magyar László, Rohlik Károly, Kovács Béla, Cserna Ferenc, Mikulik Attila, Ficher József, Effler Andor, Dostál István, Bata József, Schibek Jenő, Zombori János, akik szívvel lélekkel segítettek. A rendezést Kubicek Terivel az élen a lelkes leánygárda vállalta: Krauser Margit, Stachler Jolán, Kovács Juci, Geröffy Judit, Erdmann Mancsi, akiket Dominich László és Kosár Géza támogattak a bál előkészítésének munkájában. Az est Valkay Károly betanításában a Gyöngyösbokrta megnyitótáncal kezdődött. A természet üde szépsége a magyar élet minden bálja és verőfénye költözött a terembe, ahogy ott lejtették népi díszben az ősi táncot a dalos fiúk és szépséges lányok. Bűbajos volt a bécsi keringő és régi bálók nagyszerű hangulatát hozta vissza szellemes változataival az éjfélkor rendezett francia négyes. Azután folyt a tánc, zajlott a bolDOG vidámság egészen kiváló kivirradtig. Három zenekar is szolgáltatta a talpa' valót: Rácz Gusztó, Konstantinovits bandája és Jost Géza jazz-együttese. A bálra a hatóságok is meg voltak hívva és részt vett azon a magyar társadalom színe java.

A Gyöngyösbokrta táncosnői és táncosai voltak: I. Palotás: Bíró Baba — Szécsény Tibor, Kapdebó Lenke — dr. Szathmáry Béla, Gámenty Éva — Keszegh László, Jancsó Rózsika — Oláh Mihály, Kovács Juci — Fekete János, Krausz Sári — Bús Dezső, Kremser Ancsi — Baritz Árpád, Lintz Hédy

Hallucinációk

Evezredek óta belyeringatta magát az emberiség abba a tudatba, hogy abszolút értékű vélemény alkothat magának mibenlétéről és a természet törvényeiről. Eppen a tudomány fejlődése és a természet nagyságának felismerése kényszerített bennünket a legutóbbi időkben arra a szerénységre és alázatosságra, hogy valljuk be, miszerint minden eddigi tudásunk eltörpül ahhoz képest, amit még nem tudunk.

Most is, az utóbbi évek során, a világhírűvé vált amerikai GASTRO-D. gyógyszer által — a mely Amerikában egy gyógynövény felfedezése folytán jött forgalomba, — ami a szenvedő emberiségnek felbecsülhetetlen kincset jelent, — be lett bizonyítva, hogy régi, gyógyíthatatlannak vélt gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknél olyan eredményeket ért el ezzel a gyógyszerrel, amelynek szociális értéke az emberiségre minden várakozást felülmúlt.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Jancsó Árpád, Manyov Rózsika — Szabó József, Milasevits Margit — Pau ik Sándor, Popovits Olga — Hompola Tibor, Szabó Erzsébet — Kiss Imre. II. Toborzó: Berger Mária — Kőszeghy Ferenc, Grasznek Erzsébet — Sztójadinovits Ferenc, Hosszú Erzsébet — Nagy Varga Sándor, Muresan Baba — Katz Gábor, Ribár Vera — Paulik Péter, Simon Gizella — Kiss József, Szender Klára — László Mihály, Stoffel Mária — Bodóczy Zoltán, Thierjung Hilda — Gyurinka Géza, Tánzer Baba — Lintz Béla, Vass Ilona — Simon Géza, Verpeléti Hajnal — Tarján Vilmos. III. Brahm magyar táncát lejtették: Dóczy Ida, Haász Edit és Csete Duci.

A bécsi keringő szereplői voltak: Csasznek Judit — dr. Györbíró Dezső, Minius Erzi — Bodó Mátyás, Nemesi Bösi — Dostál István, Nemesi Dóra — Reiter István, Takács Pipi — Guggenberger Iván, Pichovsky Ili — Domonich László, Reiter Olga — Kosár Géza, Ruscsák Magda — Karakas Ödön, Ruscsák Marika — Kriszt Miklós, Salamon Hilda — Schmidthauer Feren, Ubovits Edit — Blau József, Engelberger Mancsi — Kovács Béa.

A francia négyest táncolták: Auer Bözsi — Dofek János, Bíró Baba Katz Gábor, Kapdebó Lenke — Karakas Ödön, Csasznek Judit — dr. Györbíró Dezső, Grasznek Erzsébet — Bach Béla, Heller Erzsébet — Hosszú Péter, Jäger Edit — Kovács Béla, Katin Emma — Dostál István, Kovács Juci — Baritz Árpád, Lévy Klára — Kosár Géza, Milasevits Margit — Szécsény Tibor, Minius Erzsébet — Bodó Mátyás, Nemesi Bözsi — Fekete János, Pichovsky Ili — Dominich László, Ruscsák Magda — Kriszt Miklós, Ruscsák Marika — Jancsó Árpád, Salamon Hilda — Schmidthauer Ferenc, Simon Gizella — Gyurinka Géza, Stoffel Linczi — Blau József, Stoffel Mária — Badóczy Zoltán, Szender Klári — Bús Dezső, Takács Pipi — Szabó József, Tánzer Baba — Túri Lajos, Tekulics Gabriella — Tarján Vilmos, Ubovits Edit — Kiss Imre, Vass Ilona — Simon Géza, Wild Rózi — Kiss József.

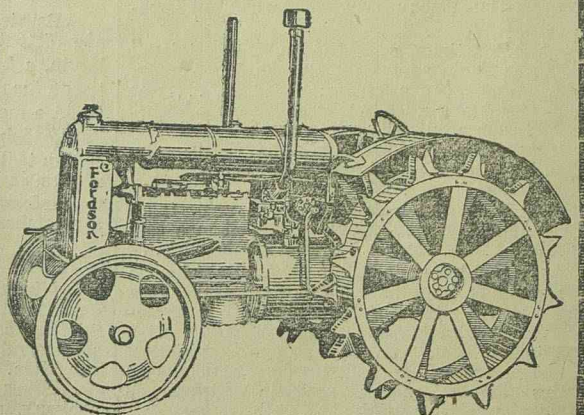
Az új

FORDSON-traktor 1933

31 PS, súlyban nehezebb, fűtőanyagban takarékosabb, kezelésben könnyebb. — Tartalékreszek állandóan raktáron! Javítások különleges üzemünkben, eredeti részekkel, jótállás mellett végeztenek. — Előnyös fizetési feltételek!

BANAT MOTOR

Vezárképviselő: Temesvár, I. Bul. I. G. Duca 8. szám. — Műhely: Temesvár, III. Odobescu-uca 18.

Az erdélyi magyar könyv utja

Nyolc oldalas kis nyomtatványt hozott a posta. Az első oldalán a következő három sort olvasom: „Ez ahogy férfiakhoz illik, adjátok vissza a szónak erkölcsi tartalmát, nemzeti súlyát és emberi hitelét”. Nagyon szép mondat ez, méltó Tamási Áronhoz, aki írta. Nem foganhatott másutt ilyen mondat, mint Erdélyben, ahol az emberi szónak még mindig van értéke és ahol komoly, hinni és teremteni tudó férfiak két évtized óta kovacsolják remekbe a magyar szót.

A felhívás „Erdély magyar szellemi harcosaihoz” szól hívó testvéri szóval és bejelenti, hogy fiatal erdélyi írók szövetezetebe tömörültek és baráti alapon, egymást segítő formában könyvet adnak, amelynek lesz erkölcsi tartalma, nemzeti sulya és emberi hitele. Persze az az alakulás is könyvbarátokat, segítőkét, támogatókat keres és valamilyen nevetségesen szerény kalkulációt mutat be, hogy milyen nagytömegű irodalomhoz, mennyi nagyszerű olvasnivalóhoz jut az, aki belép a szövetezetebe barátnak! A mai világban kissé valóságosnak tűnik ez az idealista tömörülés és ha nem itt Erdélyben, a mi fődünkön sarjadt volna ki, mosolyogni kellene felette: — Ugyan, mit akartok ti, szeccény naiv fiatal írók, könyvről és közönségről mertek álmodni, amikor mindenfelől azon siránkoznak, hogy nincsen elég pénz gépfegyverre, repülőgépre és fojtó gázra. — De mivel Erdély bércei hegyei, fekete erdői és zöld mezői állanak pazar háttérként a mozgalom mögött, komolynak és szentnek kell tekinteniük.

Közel két évtized előtt szintén összeállt néhány fiatal író, hogy új irodalmat teremtsen a régi ugaron. Akkor is Kolozsvárról indult el az áradat, a mely rövid néhány év alatt felszívta Aradot, Nagyváradot, Temesvárt, Marosvásárhelyt, Brassót. Valami titokzatos és nagyszerű csoda történt itt a szemünk előtt. Megszületett az önálló, senkitől sem függő erdélyi magyar könyv. Először szerényen, szinte bocsánatkérően kopogott a magyar ajtókon, aztán mindig nőtt, terebélyesedett, izmosodott, már levetette kezdeti félénkségét, öntudatosá vált, szinte büszkén hirdette: én tényező vagyok, velem számolni kell, engem életképesse érelt Erdély áldott földje.

Az erdélyi magyar könyv nem politizált. Nem hajlott sem jobbra, sem balra. Ment egyenesen előre az irodalom göröngyös, de tiszta útján. Részvéletlenül haladt el divatos áramlatok mellett, nem engedett beférkőzni homlasztó elemeket kis műhelyébe, nem szolgált lelket mérgező új eszméket, nem szegődött csatósává senkinek. Célt tűzött maga elé és ettől nem tért el. Felkutatóit ismeretlen tehetőséges írókat, költőket, tudósokat és megnyitotta előttük az érvényesülés lehetőségét. Estélyeket rendezett, amelyen közelebb hozta az írókat az olvasóhoz és ebből az ismerkedésből meleg barátság szövődött. Új irodalmat teremtetőköt a semmiből és ez az irodalom minden ízében, gondolatában, sóhajlásában, ritmusában, csillogásában erdélyi. Magyar irodalom és mégis más, mint a határon túli magyar irodalom. Bár visszanyúl a múltba, megkapaszkodik a jelenbe és ugyanakkor kémleli a jövőt, mégis teljesen egyéni. Csak erdélyi. Ragaszkodik ehhez a földhöz, prózája ez itteni nép életét vetíti ki, lírája az erdélyi misztériumot énekli meg, tudománya a mi sorsunk fordulását dolgozza fel adatokba és kimutatókba. Az erdélyi magyar könyv a mi külön büszkeségünk, örömeink és eredményünk.

Ma a Szépművés Céh és a hozzákapcsolódó Helikon sokszáz könyvet mutathat fel. Valóságos könyvtár felik meg a kiadványaival. Hódító és elbűvölő ereje előtt megnyitkta a határsorompók és Magyarországon ugyanugy olvassák az erdélyi író és könyvnyomtató műhelyből kikerült könyveket, mint Jugoszlávia és Csehszlovákia magyarlaktá vidékein, vagy a távoli Amerika magyar településein.

Eppen ezért nem lebecsülendő a Fiaatal Erdélyi Írók Szövetezetének ez a nyolc oldalas beköszöntője. Husz évvel ezelőtt a Szépművés Céh is így kezdte. Tamási Áron ma már országhatárokon túl is ismert író, aki egyéniségével tud sulyt és tartalmat adni valamilyen megmozdulásnak és a fiatalok: Bözödi György, Balogh Edgár, Abafáy Gusztáv, Jancsó Elemér, Szemeré Ferenc, Szezenel László, Nagy István, Vámezzer Géza, Katona Kovács Jenő mind tehetségesek, akik szerelmesei a tollnak és szerelmesei Erdélynek. Ha ők is egyenesen mennek előre és nem hajlanak sem jobbra, sem balra, nem tévednek el eszmék, ideálok és célok tévesztő kertjében, hasonlóképpen eredményesen dolgozhatnak. Kapnak könyvbarátokat, megtalálják a támogatókat és segítőkét. Az erdélyi magyarság meghallja a szép szót. És erre is gondoljunk, hogy minden megüzeltető új könyv egy-egy új virág a mi kis népünk nagy virágokertjében.

K. S.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

Széljegyzet...

Be kell vallanom, hogy az újságok első oldalát már nem olvasom. Az utolsó oldalon, ahol a legújabb híreket hozzák, színén csak átfutok. Mussolini, Hitler, Chamberlain, Halifax, Bonnet és Daladier urak nyilatkoznak már hónapok óta, mindegyik ur kizárólag csak a békét akarja, de közben erősen fegyverkezik, mert állítólag, aki békét akar, annak háborura kell készülnie. Ezt a sarkigazságot most ugyanugy nem értem, mint ahogy nem értem huszonöt év előtt, mert úgy gondolom, hogy aki békét akar, annak tulajdonképpen békére kellene készülnie. Minden tiszteletem az Európa sorsát irányító államférfiak iránt, de ha folyton hallom őket, végül unalmassá válnak és a legharciasabb fenyegetőzés sem hat rám, ha mindig megismétlik. A zord nyilatkozatok helyett szivesebben olvasom a nagy világlapok egyéb híreit, mert ezekben találni olyasmit, ami nem függ szervesen össze a háborúval és a hadügyi költségvetéssel és amellet azt bizonyítja, hogy vannak még emberek, akik mással is törődnek, mint a gázgránátok hatásával, a legújabb típusú gépfegyverek hordképességével és Afrika meg Ázsia térképének újból átrajzolásával. Három édesbajos dolgot fedeztem fel a nagy világlapok „egyéb” olvasmányai között, úgy érzem, hogy érdemes lefordítani őket, legalább, amíg olvasunk, elterelődik a figyelmünk a külpolitikáról, amiért különben sem nagyon lelkesedünk.

1 A Chicagó Tribune című nagy amerikai újság mezőgazdasági szakértője terjedelmes cikkben foglalkozik az Egyesült Államok egyik nagy kérdésével, az éger-problémával. Azt írja, hogy a washingtoni földművelésügyi minisztérium hivatalos statisztikát készített az ország területén levő egérállományról és az eredményt egyenesen lesújtó. Kiderült, hogy az Egyesült Államok földjén pontosan 125 millió éger van és az egérvilágban a születés messze túlhaladja a halálozást. A statisztikus nyomban azt is megállapította, hogy miután az Egyesült Államok lakossága szintén 125 millió lélek, tehát tulajdonképpen minden lakosra egy éger jut. Mivel Amerika a demokrácia hazája, a nagy milliárdosok ugyanugy megkapják a maguk egereit, mint a legszegényebb munkanélküli. Kivétel nincsen, vagyon és protekció nem számít, senkinek sem lehet több egere egyénnél, mert különben felborulna a mezőgazdasági szakértő számítása. Távol áll tőlem, hogy kétségbe vonjam az egérállomány imponáló nagyságát, csupán azt nem tudom, gyarló európai ésszel felfogni, hogyan sikerült megszámolni az egereket. Talán népszámlálási biztosoakat küldöttek ki, akik ellátogattak az egér-otthonokba és hivatalosan megszámozták őket? Vagy kötelezővé tették az egerek részére a jelentkezést nemre, korra, színre és fajra való tekintet nélkül súlyos büntetés terhe alatt? Esetleg kataszteri ivatek küldöttek nekik, hogy azokat töltsék ki és zárás határidőn belül adják be a központi egerezési hivatalban? Sajnos, erre az újságközlemény nem ad felvilágosítást és így örökre megválaszolatlanul marad a nagy kérdés, hogyan sikerült összehozni a 125 millió egereit és hogy tévedésből nem felejtettek-e ki egyet, vagy kettőt, ami a statisztika hitelességének a rovására menne...

2 Egy hamburgi újságban viszont azt olvastam, hogy a nagy német kikötővárosban melegen ünnepelnek egy urat abból az alkalomból, hogy sikerült huszonhét ezer darab villamosjegyet összegyűjtenie. Ez a derék ur egész életében csak elhasznált villamosjegyeket gyűjtött. Gyűjtött vonaljegyet, szakaszt és átszállót, hosszukását, négyzetöglést, kerekét és ovális alakut, fehérét, kéket, zöldet, sárgát, lilát, szürkét, pirosat, rózsaszínt, barnát, csónszínt, átnyomással és átnyomás nélkül gyűjtötte a városi üzemekhez tartozó és magán-

kézben levő villamosvállalatok jegyeit, gyűjtötte Hamburg, Berlin, Drezda, Lápce, Stuttgart, Köln, München és a többi városok jegyeit, sőt az Anschluss óta Bécs, Grác, Linz, Passau, Wiener-Neustadt és a Szudéta-vidék megszállása óta Karlsbad, Eger és Marienbad jegyeit. Levezésben áll egész Németországgal és ügynököt tart minden helységben, hogy ha valahol új típusu jegyet bocsátanak ki, nyomban megszerezhesse az új szériát. A derék gyűjtő a nagy német újszülötésből csak az érdekelte és érdeklő most is, hogy hol nyilnak meg új villamosvonalak, mert ezáltal gyarapodik a gyűjtemény. Nem banná, ha Hitler kancellár új területekkel gyarapítaná a birodalmat, mert akkor újabb jegyekhez jutna. A gyarmatok visszaszerzésébe is csak úgy egyezik bele, ha a gyarmatokon nyomban villamosvasutakat építenek, mert villamos nélkül nem élet az élet. Hamburg városa külön nevezetességgént kezeli a derék urat, aki megtestesítője a német szorgalomnak, kitartásnak és gyűjtőszendélynek. Ezekután legfeljebb az a kérdés izgathatja a nyájas olvasót, hogy mi történik a páratlan gyűjteménnyel, ha az Ur egyszer elszóli a földről a gyűjtőt. Külön muzeumot építenek a kis értékű papírosok részére? Vagy az utódok tovább folytatják a gyűjtést és a nemzedékek egymásnak adják át a gyűjteményt, amely természetesen folyton szaporodik. Ezek után nem csodálkozhatunk, ha a közeljövőben tudományos szakunkna jelenik meg a villamosjeggyűjtésről és annak rendszeréről állományban, különös tekintettel a jellem fejlesztésére...

3 Marlene Dietrich, a kissé rekedt-hangu démon egy évi európai tartózkodása után visszatért Hollywoodba, hogy ismét nekifogjon a munkának és részben öngyilkosságba, részben vagyoni romlásba kergetse imádóinak dandárjait és hadosztályait. Az isteni divát kissé kellemetlen meglepetések érték, mert a sajtó nem úgy fogadta, ahogyan fogadnia kellett volna. Az újságok azt írták, hogy Amerika távolléte alatt alaposan megváltozott és a közönség már nem kíváncsi többé a művész nő csodálatos lábaira. Mint ismeretes, egy év előtt ezek a lábak még külön éleket és álltak, hódítottak és elbűvöltek, költőket versre, festőket festményre ihlettek. Komoly urak hosszú és alapos tanulmányokat írtak Marlene Dietrich lábairól, részletesen foglalkozva annak merész ivével, hajlásával, bokájával, térdével, sarkával, kis és nagyujjával, a körömlakk színével. A művész nő joggal mondhatta, hogy lába előtt fekszik egész Amerika és filmfelvételeknél a fényképezék percekig fényképeztek premier és second planban a lábakat, a lábait lábait. Ez a szép hősi korszak elmúlt. Az újságírók nyiltan, szinte durván megírják: Bocsánat, kedves Marlene, de ebből a láb-büszkeségből elég volt. Nem érdekel bennünket. Elismerjük, hogy formás és csinos lába van, de lássa be, hogy egyedül a láb kevés. Ez mint mellékes kellék tekintetbe jöhet, újabb nálunk a művészet fontos. Ha csak a szép lábait hozta át Európából hozzánk, úgy legokosabb, ha hajójegyet vált és visszautazik, mert ilyesmire most nem kíváncsi a közönség. Nekünk művészet kell. Rendes, szabályos, művészet. Sziveskedjék tehát megmutatni, hogy filmjátszási tehetsége nemcsak lábait mutogatásból, hanem egyéből is áll...

Szívet-leket derítő kedves dolgok ezek. A derülőköt (optimisták) nyugodtan hirdethetik, hogy nincsen veszte még a béke, ha a nagy újságok hasábjában tárgyalhatják az egérállományt, a villamosjeggyűjtőt és a művész nő lábait. Tagadhatatlan, hogy béke van, csak ne nyilatkoznának annyit az államférfiak, mert, ha az ember Mussolini, Hitler, Chamberlain, Daladier, Bonnet és Halifax beszédeit olvassa, önkéntelenül is kételkedni kezd, hogy valóban béke honol ezen a szép földön?...

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoltnak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A riportter és a hóhér

A riportter helyzete nem mindig irigylendő. Ha sok kíváncsi ember irigylis, hogy mindenütt ott van, a legszenzációsabb események közvellen tanuja lehet, azért mégis inkább kellemetlen, mint kellemes mesterség az újságíró. Például, ha kivégzésről kell beszámolnia és kénytelen kelletlen tanuja a halálraítelt testi és lelki vergődéseinek. Történetünk szenvedő hőse, egy nagy francia újság riportter, aki mint poéta lélek, különben sem lelkesedett az ilyenmért, lapja megbízásából néhány évvel, ez előtt leutazott egy toulousei kivégzésre. Szobát veit a szállodában, majd elment az étterembe, hogy elfogyassa estebédjét. Itt figyelmét megragadta a szomszéd asztalnál vacsorázó társaság. Fekete ruhás, komor külsejű férfiak voltak, szertartásos nyugalommal mély némasággal éttek.

— Kik ezek a furcsa utak? — kérdezte asztaltársait.

— Ez az állami hóhér a segédeivel. — válaszolt ismerőse. Látja, az az őz magas, szigorú arcú ember az asztalnál, maga Deibler.

Az a Deibler volt, aki a nepokban meghalt. Az újságíró megdöbbenve nézte a furcsa társaságot, csakhamar felment a szobájába és lefeküdt, nehogy elmu'assza a hajnalban tartandó kivégzést. Azonban nem tudott elaludni. Élénk költői képzelete a hóhérral, a vérpaddal, a halál gondolatával foglalkozott; szemei előtt felvonultak a nagy francia forradalom izgalmas képei. Végre nagynehezen lezárultak szemei, de álmában is tovább kísértették a véres látomások... Reggel hirtelen felriadt. Egy sülvs kez nehezdedt a vállára. Deibler állott előtte, ő költögette kemény parancsoló hangon.

— Hát mi az, még mindig nem készült el? Gyerünk! Az újságíró minden ízében reszketve burkolódzott ki paplanából, álom és ébrenlét révületében azt hitte, hogy most őt viszik a vérpada. Deibler eltévesztette a szóbaszámot és azt hitte, hogy hóhérségédjét költögeti. Csakhamar kiderült a tévedés és az újságíró aztán igyrszolt Deiblerhez.

— Remélem, nem fogunk még egyszer találkozni.

— Az csak öntől függ. — válaszolt ironikusan a hóhér. Az újságíró azonban otthon a szerkesztőjének kijelentette, hogy ő bizony a világ minden kincséért nem megy többé kivégzési tudósítónak. (f.)

— **IDŐJÁRÁS:** Gyöngye szél, a hőmérsékletet alacsonyul, reggel köd és változó felhőzet.

— **Földesuzamlás az ókirályságban.** Bucurestiből jelentik: Bustenari környékén az országot 30—35 kilométernyi szakaszán földesuzamlás veszélyezteteti a közlekedést. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

— **Megszökött a vacaresti fegyházból.** Bucurestiből jelentik: A rendőrséget értesítették, hogy a vacaresti fegyházból megszökött Chif Simion 25 éves rendkívül veszedelmes bűnöző, akit gyilkosságért 25 évi kényszermunkára ítélték. A szökött fegyenc 170 centi magas, szőke, zöldszemű és cosinai (Bucovina) illetőségű.

Február 19

Vasárnap

Zsuzsánna

1878. február 19-én kötötték meg a sanstefanoi békét. Sanstefano — helyesebben Santo Stefano — kis török falu Konstantinápoly közelében. Az 1877—78. évi török—oros háborúban ott volt az orosz hadsereg főhadiszállása és a háboru végén ott kötötték meg a békét is. A béke értelmében Törökország elismerte Románia, Szerbia, Montenegro függetlenségét és belegeyezett Bulgária fejedelemség felállításába.

1891. február 19-én született Kolozsvárott Ligeti Ernő író és újságíró. Tekintélyes része volt a háboru utáni új erdélyi irodalom kifejlődésében és irányításában. Több kötet regénye, novellája, verse és politikai írása jelent meg. Jelenleg a Független Újság magas színvonalu hetilap szerkesztője.

Február 20

Hétfő

Aladár, Álmós, Leon

1790. február 20-án halt meg II. József osztrák császár. Tíz esztendőn keresztül uralkodott. Nagyon szabad szellemű volt és azért feleslegesnek tartotta még azt is, hogy magát magyar királlyal koronáztassa. A magyarok azért kálapos királynak hívták. Számos reformrendeletet adott ki, amelynek azonban nagy elégedetenséggel találkoztak. Reformjainak helytelenségét később maga is belátta, mert halálos ágyán valamennyi rendeletét egyetlen tollvonással visszavonta.

1848. február 20-án született Szentgyörgyi István, a nagy erdélyi színész. A debreceni kollégium elvégzése után a szini pályára lépett és 1871-ben tagja lett a kolozsvári színháznak, amelynek 1906-ban örökös tagjává neveztek ki. Jellemzerepeket játszott nem csökkenő erővel késő aggságáig. Megírta és kiadta Emlékiratait, amelyek gyönyörűen mutatják be a magyar színészet fejlődését.

Farsangi naptár

Február 19: Sporthirlapírók bálja a Tiszti Kaszinó helyiségében.

Február 19: A temesvári borbély és nőifodrász mesterek táncestélye a Kulturpalotában.

Február 20: Pincérbál a kulturpalotai Vigadóban.

Február 23. Műgyelemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

Március 4: A nemzetkisebbségi újságírók bálja Bucurestiben.

(—) **Eljegyzés.** Demeter Rózsika (Végvár) és Müller Béla füzes-oravicai református lelkész jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

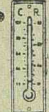
(—) **Két kolozsvári újságíró házassága.** Bensőséges szép kettős családi ünnepe volt szombaton a kolozsvári Keleti Újságnak. A lap két rokonszenves és kitűnő fiatal munkatársa egy napon tartotta esküvőjét. Szász Béla, aki unokaöccse Szász Endrének, az erdélyi magyar újságírás nemrégben Budapestre költözött nagynevű alakjának, a református templomban esküdtött örök hűséget Öromy Juditnak, ifjabb Vékás Lajos, a Minerva nyomda- és lapkiadóvállalat igazgatójának fia pedig a református teológia dísztermében esküdtött meg Dékni Zsófiával. Mindkét egyházi szertartáson rendkívül sokan jelentek meg, ott volt a kolozsvári újságírói kar is teljes számban és elhalmozták szerencsekívánataikkal a két fiatal párt.

(—) **HA BELEI EL VANNAK DUGULVA ÉS GYOMRA ROSSZ,** úgy folyomódik azonnal a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait a jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

(—) **Valcovici Victor temesvári látogatása.** Valcovici Victor volt miniszter, a Nemzeti Újjáépítés Arcvonal kereskedelmi és ipari osztályának országos főtitkára, ma vasárnap délelőtt Temesvárra érkezik és dében tizenkét órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében tartandó értekezleten vesz részt, amelyre a királyi helytartóság területén működő kereskedelmi kamarák elnökei, valamint a kereskedelmi és ipari élet más számottevő tényezői is meghívást nyertek. Ezen a megbeszélésen szerepel a Frontnak a temesi királyi helytartóság területén illetékes főtitkáranak és a megyei titkároknak a kijelölése. A fontos megbeszélésen Marta Alexandru dr. királyi helytartó is megjelenik.

(—) **Hajójárat Bécsől Giurgiug.** Bucurestiből jelentik: A dunai hajójáratok megindítása alkalmával bevonnak a forgalomba egy német hajót is, amely a jövőben Bécs és Giurgiug között bonyolítja le a forgalmat. A német hajó 1400 utas szállítására alkalmas.

Hőmérő minden házban legyen

Február 15—23 között vegyen egyet

Kecskemétnél

Bulv. Duca 2.

Külföldi hőmérsékirat Erdemes megnézni!

— **FAULHABER BIBOROS ÉRSEK ÉS A BERLINI NEVELÉSÜGYI MINISZTERIUM KONFLIKTUSA.** Münchenből jelentik: Az egyetem teológiai fakultására bezárásával kapcsolatban hivatalosan közlik, hogy a bezárásnak a következő indok szolgáltatót okot: A nevelésügyi miniszter a törvényes formások betartásával egy másik főiskola katolikus teológiai tanárát nevezte ki a müncheni egyetemre, egy másik tanárt pedig ugyanennek a fakultásnak magántanárává nevezte ki. A miniszter intézkedése arra indították Faulhaber müncheni bíboros érseket, hogy megítsa a teológusoknak az illető tanárok előadásának hallgatását és ezzel meggátolta a fakultás eredményes munkáját. Az érsek tehát minden jogi alap nélkül beavatkozott egyrészt a tudomány szabadságába, másrészt pedig az állam hatáskörébe, minek folytán a teológiai fakultást be kellett zárni.

— **A Balkán-értekezlet ülése.** Bucurestiből jelentik: A Balkán-konferencia tanácsa hétfőn ünnepélyes ülést tart. 1939. február 6-án volt öt éve annak, hogy a Balkán-szövetség megalakult.

(—) **SZOMSZÉDOK VEREKEDÉSE UJVÁR KÖZSÉGEBEN.** Az uvjári csendőrség őrizetbe vette Maurus Antal hatvanhárom éves uvjári gazdát, aki késszurással megsebesítette Mehler Péter nevű szomszédját. Maurus Antal azzal védekezik, hogy tettenérte a szomszédját, amikor az a kerítését megrongálta. Említett verekedés támadt közöttük. Mehler erősebbnek bizonyult, mire Maurus kést rántott és megsebzta ellenfelét. Maurust átadták az ügyészségnek.

— **Öt napra felfüggesztették a Le Moment megjelenését.** Bucurestiből jelentik: A Le Moment francianyelvű fővárosi lap külföldi értesülés alapján a Balkán-értekezlettel kapcsolatban olyan beszámolót közölt, amely nem felel meg a valóságnak. Ezt a beszámolót hivatalos helyről a leghatározottabban megcáfolták. A lapot az állam érdekeit érintő közlemény megjelentetése miatt öt napra felfüggesztették. Eugen Todie cenzor, aki a cikk megjelenését engedélyezte, rendelkezési állományba helyezték.

Megerőltető munka után egy Diana sósborszesz bedörzsöléstől szinte újjászülletik, sokszoros munkabírást ad.

— **AZ ANGOL KING GEORGE PÁNCELÓS HAJÓ LEIRÁSA A NÉMET FLOTTA ÉVKÖNYVBEN.** Londomból jelentik: Több nagy lap kikelt az ellen a tény ellen, hogy a King George új páncelós hajó felszerelésének összes részletei nyilvánosságra kerültek a Németországban megjelent flottaévkönyvben annak dacára, hogy ezeket szigorúan titokban tartották. Az illetékes hatóságok nyilatkozatban megállapították, hogy az információk nagy része nem helytálló, azonban a tengerészetiügyi miniszterium vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, ki követett el indiszkréciót.

— **CÁFOLJAK, HOGY MUSSOLINI ELLEN MERENYLETET KÖVETTEK EL.** Rómából jelentik: A Stefani ügynökség jelentése szerint február 14-én a kora délutáni órákban a Via Montanan szolgálatot teljesítő rendőr őrszem gyanus egyénre lett figyelmes, akit tüzharc után letartóztattak. Megállapították róla, hogy elmebeteg. Illetékes olasz helyen megállapítják, hogy teljesen alaptalanok azok a külföldi híresztelések, amelyek szerint Mussolini ellen állítólag merénylőket készült. A híresztelések alapját nyilván a Via Montanan történet lövöldözés képezte. Merénylőről azért sem lehet szó, miután Mussolini a kérdéses időben nem is tartózkodott a villában.

Mozi

MŰSOR:

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ.

APOLLÓ: Az álarcos ember (angol film)
ATLANTIC: Első ölelés (angol film), Artat-lan. angolul (német film).
CAPITOL: A rács nélküli börtön (francia film), RIVOLI: A máltai ház (francia film).
SCALA: Hőfeherke és a hét törpe (német film).

30 éves a futurizmus

A futurizmus születésének 30. évfordulója alkalmából Lido di Romában egy kiállítási csarnokban nagy ünnepélyt rendezett F. T. Marinetti, a művészeti és irodalmi irány híres alapítója. Mint az ünnepélyről szóló kommuniquéből megtudjuk, a futurizmus 30. születésnapjára Marinetti a következő mondatokban foglalta össze a futurista írók és művészek követendő irányelveit:

Megfiatalító, újító, gyorsító olasz büszkeség.

A légi költészet, légi festészet, légi zene deris eredetisége, a technika költészete, továbbá új művészetek feltalálása a dinamizmus és a szimultaneitás jegyében.

Új városok mértani szépsége, melyet a magasból élvezünk. A jövőndő repülővárosainak, vagy földre épített városainak ragyogása.

A háboru a világ egyedüli higiénijája, a mely Mussolini birodalmának tökéletesedésére vezet.

Aki a háborut énekli, annak zsebében van a béke és a termékeny szeretet.

Aki a békét énekli, azé csak a gyávaság pestise, a tehetetlenség és a halál.

A Földközi tengernek olaszá kell válnia.

(—) **Dragomir és Baran miniszterek Pacha püspöknél.** Dragomir Silviu dr. nemzetbiztonsági miniszter és Baran Coriolan dr. belügyi alminiszter temesvári tartózkodásuk során tegnap délelben meglátogatták többek között Pacha Agoston megyéspüspököt is.

— **BRÓDY VOLT RUSZIN MINISZTERELNÖK MAGYARORSZÁGON.** Prágából jelentik: Bródy volt miniszterelnök, mint ismeretes közkegyelem következtében visszanerte szabadságát és Magyarországra utazott.

— **JAPÁN ISTENTISZTELET A PAPA LELEKTÜDVEÉRT.** Tokióból jelentik: Ma délelőtt Tokióban gyászmisét tartottak XI. Pius pápa leiki üdvéért. A misét Doji Taku római katolikus érsek celebrálta és megjelent azon a császár fiatalabbik fivére is.

— **MEGHALT OLGYAY JÓZSEF FESTŐMŰVÉSZ.** Budapestről jelentik: Olgay József festőművész ma 63 éves korában hirtelen meghalt.

— **ELBOCSÁTJÁK A ZSIDÓ TISZTEKET A CSEH HADSERÉGBŐL.** Prágából jelentik: A cseh kormány jelenleg a zsidó származású tiszteknek a hadseregből való eltávolításán dolgozik. Az elmúlt napokban valamennyi és a nagyvezérkar kötelékében szolgálatot teljesítő zsidó tiszteket nyugdíjazták. A tisztek között van Langer ezredes, ismert nevű katonai publicista.

— **ELŐKELŐ HÁZASSÁGOT KÖTÖTT LÁSZLÓ FÜLÖP FIA.** Londonból jelentik: László János, László Fülöp festőművész legifjabb fia pénteken vezette a tárt élé Sir Richard Cruise híres londoni szemorvos, Mary örvény anyakirályné udvari ezemesének leányát Peggyt. Az esketési szertartást a vőlegény nagybátyja Chester püspöke vezette. A menyasszonyon magyar tulipánnal hímzett osztrigaszínű selyemruha volt aranyhímzéssel és pártával.

(—) **A kisiparosok országos szövetségének elnöke Temesvárott.** Samoil Alexandru, a kisiparos országos szövetségének elnöke, ma, vasárnap, reggel hét órakor a fővárosból Temesvárra érkezik és fogadására a józsefvárosi álmóron az ipari szindikátus tagjai nagy számban jelennek meg. A látogatás célja a céhalakulással kapcsolatos megbeszélés.

— **BUCURESTII BÖLCSÉSZ ÖNGYILKOSÁGA.** Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság történt ma reggel 9 órakor a fővárosban. Gheorghe Teodorescu, a bucarestii egyetem bölcsészeti fakultásának végzett növendék a „Luna Bucurestilor” tóba vetette magát. Az öngyilkos fiatalember a tóba fulladt, holttestét később kihalászták és a bonctani intézetbe szállították. Tettének oka ismeretlen.

(—) **Az Arconal vidéki jelentkezési helyei.** Temesvárott a Nemzeti Ujjászüllesztés Arconalába a már ismételtelen közölt összeírásai helyeken vasárnap is lehet jelentkezni. Már megkezdődött a magyarok jelentkezése vidéken is. Oravicán a Magyar Otthonban és Szabó József dr. ügyvédnél, Zombolyán Bizek Dezső dr. gyógyszerésznél és Liptai Márton vendéglőjében lehet jelentkezni.

— **ÖNGYILKOS LETT A BUDAPESTI MAGYARSÁG VOLT IGAZGATÓJA.** Budapestről jelentik: Jókai Szilágyi Miklós, a Magyarság című nyilatkozatlap volt igazgatója, a Bálvány-uccal lakásán felfellette magát és meghalt. Búcsúlevelet nem hagyott hátra. Jókai Szilágyi szombatra egy családi ügyből kifolyólag megidézték a rendőrségre. Va őszin, hogy a tárgyalás elől menekült a halálba. Anyagilag teljesen tönkre ment ember volt és lakásának bútorait is elárverezték a napokban.

(—) **A TEMESVÁRI UJSÁGIRÓCEH MÄSODIK TEAESTÉLYE** szerdán, február 22-én este kilenc órakor lesz az Ujságíróklub emeleti termében. Ezen alkalommal Sárkány Gábor tart előadást. A sajtó és az ujságírócsh kurzusai címen. Az előadás után operáriák és dalok, szótánc és zene lesz.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek: Prinz Károly magán-tisztviselő és Bancsov Anna, Láng Kálmán és Petrucz Margit, Rudolf György és Fried Jolán, Magvar Ilés és Szili Veronika, Benedek Árpád és Gödör Júliánna, Fassbinder Pál és Funár Anna, Erhardt Antal és Czako Zsófia, Seitan Virgil és Simici Leticia, Tóth István és Ferencsik Borbála, Petrascu Mihai és Schneider Iona, Farkas István és Oszbiánsz Margit, Róth Henrik és Kunesch Irén, Schveszka Rezső és Kovács Mária, Potyen Ferenc és Kocsis Iona, Szoboszlai Ferenc és Luskán Margit.

(—) **Szabmári tanító öngyilkossága** Temesvárott. Az elmúlt éjszaka a gvárvárosi Sarmisegethuza-téren eszméletlen állapotban találtak egy fiatalembert. A járőrök értesítették a mentőket, akik megállapították, hogy a fiatalember ismeretlen méretet vett be. A fiatalembernél katonai iratot találtak, amely szerint Bródy Adolf 26 éves tanítóval azonos, akit beszállítottak a kórházba, ahol tegnap reggel meghalt. — Öngyilkosságot kísérelt meg Balaban Gheorghe 46 éves, Titu Mairescu-uccában lakó férfi is, aki salétromsavat ivott. Súlyos állapotban kórházba szállították. Eddig nem tudták kihallgatni és így öngyilkosságának okát még nem ismerik.

— **AKIKNEK FOGLALKOZÁSA MINDEN EREJÜK MEGFESZÍTÉST KÖVETELI,** ugyanak hetenként legalább egyszer, reggel felkeleskor egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet, mert ez alaposan kitisztítja a bélsatornát s ebből mozdítja a gyomoremésztést, fokozza az anyagcserét, élénkíti a vérkeringést az egész szervezetben és ezáltal új életért terem. Kérdezze meg orvosát.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Bródy Adolf 26 éves tanító, Hajlamás János 75 éves, Baron Rozália, született Gesler, 77 éves, Varga Ferenc 14 éves, Krämer Józsa, született Altstädter, 48 éves, Mérges Anna, született Sas, 72 éves, Moizici Marinco 49 éves napszámos.

— **UJABB NÉGY LETARTÓZTATÁS A DOHÁNYUCCAI MERÉNYLET ÜGYÉBEN.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség hivatalosan közli, hogy Kenyeres Jenő 40 éves sofőr, Szabényi Győző 19 éves műszerész, Dombai Horváth János 20 éves kifutó és Madaras László 20 éves villanyszerelő, a Dohány uccai merénylettel kapcsolatban gyilkosság kísérlete címén a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte. A rendőrség különben tovább nyomoz az ügyben és azt akarja kideríteni, hogy kikkel állottak összeköttetésben a tettesek és meg akarja állapítani, hogy kik voltak a fekete front tagjai.

— **Munkaerőhiány Németországban.** Berlinből jelentik: A birodalmi útépitésnél a jövőben tilos két különítménynél többel dolgozni. Hivatalosan a rendeletet a szakadatlan munka folytán előfordult balesetek nagy számával indokolják a Havas-ügynökség ebben a lépésben a munkero hiányát látja. Számos vállalat a munkaidőt napi tíz órára emelte fel és ezzel a három rétegben való munkát megszüntette.

Imrédy bejelentette, hogy nem áll félre

**A volt miniszterelnök szigorító módosítást fog beadni a zsidójavaslathoz
Fajgyalázási módosítást tesz egy szélsőjobboldali képviselő**

Budapestről jelentik: A magyar miniszterelnökség tisztviselői kar szombaton délelőtt búcsúzott el Imrédy Béla volt miniszterelnöktől. A tisztviselői kar a miniszterelnökség sárga szalónjában gyűlt össze és nagy tapsal és éljenzéssel fogadták a volt miniszterelnököt. Vay László miniszterelnökségi államtitkár üdvözölte a visszalépő miniszterelnököt, akit biztosított a tisztviselői kar ragaszkodásáról és határozatban becsüléséről. Beszédre Imrédy Béla válaszolt és melegen megköszönte a ragaszkodást és a bizalmat.

— **Sokan azt hiszik.** — mondotta — hogy ezekután félre állók és visszavonulók. Az illetők tévednek. Érzem azt a felelősséget, amely a mai időkben minden magyar ember vállára nehezedik. Hálsán köszönöm nektek, hogy kifartottatok melletttem és velem együtt dolgoztatok.

Végül Imrédy kijelentette, hogy utolsó ké-

Nagyon sok pénzt takarít meg Önnek a

„SUPER-LUMEN“
IZZOLÁMPA

mert maximális a fényhatásfoka, minimális a villanyfogyasztása, hosszú az élettartama és olcsó az ára. — Gyári lerakat:

DESIDERIU STEIN

Timisoara, IV. Str. Fröbel No. 46.
Telefon: 26-73.

— **Fontos egyezmény Magyarország és Csehszlovákia között.** Budapestről jelentik: A magyar és csehszlovák miniszterelnökök ma ellenjegyezték a Magyarországhoz csatolt területen lakók állampolgárságára vonatkozó egyezményt. Ezenkívül még két egyezmény került megkötésre, még pedig a magyar területen levő cseh, tót és rutén telepések visszatelepítésére vonatkozólag.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Wolff Ferenc, Martis Mircea, Manasy Gizella.

(—) **A VIRIBUS UNITIS ASZTALTARSÁSA HAGYOMÁNYOS HERINGFALATOZÁSA** szerdán, február 22-én délután öt órakor lesz a józsefvárosi Wagner-féle vendéglőben. A tagokon kívül vendégeket is szivesen lát a rendezőség.

(—) **A PIARISTA DIÁKOK FARSANGI ESTÉLYE** ma, vasárnap délután félöt órakor van az intézet dísztermében és azon vendégeket szivesen látnak. Belépési díj nincs, de adományokat az önképzőkör kulturális céljaira elfogadnak.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Hétfőn, február 20-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő Ir-galamsok gyógyszerháza.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszerháza.

A III. kerületben a Miron Costin uccában levő Merkle gyógyszerháza.

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Diana gyógyszerháza.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerháza és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Keddén, február 21-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerháza.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalis gyógyszerháza és a Stefan cel Mare uccában levő Zeiner gyógyszerháza.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerháza.

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerháza.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerháza és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

rése az, hogy utódát, Teley Pál grótot éppen úgy támogatassák, mint őt.

A délutáni lapok jelentése szerint a képviselőház február 22-én, szerdán ül össze a további teendők iránti intézkedések céljából. Ezen az ülésen fog valószínűleg bemutatkozni az új Teley-kormány.

A szélsőjobboldali Pesti Ujság azt írja, hogy Imrédy Béla volt miniszterelnök módosító indítványt akar beterjeszteni a zsidójavaslathoz, amely szerint mondják ki, hogy

zsidó és magyar ezentúl nem köthet vegyes házasságot.

A Pesti Ujság szerint egyik szélsőjobboldali képviselő azt fogja javasolni, hogy vegyék a zsidótörvénybe az úgynevezett fajgyalázás szakaszát, amely a zsidó és magyar faj közötti keveredést tiltaná el.

KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE!

Utlevél nélkül 1939. március 9—15-ig! Csak fényképes személyazonossági igazolvánnyal, Részvételi díj 1490 lei

Jelentkezések a

WAGGONS-LITS-COOK
zenetjegyirodában, TEMESVÁR, I. Bul. Regele Ferdinand. (Bánáti Bankgyesület-palota)
Telefon: 38—04.

Európa háziasszonyai harcot kezdenek a londoni aranykanalakért

Március 6-án kezdődik Londonban a nemzetközi főzőverseny, melyen 25 magyar asszony is részt vesz

Budapestről írják: A jövő hónap elején, március 6-án, nemzetközi főzőverseny kezdődik Londonban. A magyarokat azért érdekli, mert résztvesz rajta 25 magyar háziasszony és házi-leány. A hölgyek természetesen nagyon szorgalmasan gyakorolják a különböző külföldi ételkülönlegességek főzését, hogy ők vigyék el a kiírt díjakat, köztük az — arany főzőkanalakat.

Az Országos Magyar Szakácsművészeti és Háziukrázati Főző Tanfolyam vezetőjének, Ujváry Sándor volt udvartartási konyhafőnöknek a tanítványai azok az asszonyok és lányok, akik a londoni versenyen résztvesznek. Ujváry nem először vezeti a magyar hölgyek csoportját külföldi versenyre. Két ízben már Londonban versenyzett a „csapatával”, tavalyelőtt pedig Bécsben. A bécsi versenyen a magyar ruhába öltözött hölgyek óriási sikert arattak,

a tizenkét arany főzőkanalból tizet ők vittek el.

Elyerte ezenkívül a csapat az Osztrák Háziasszonyok Szövetségének ezüst serlegét és Miklós elnök feleségének ezüst kupáját is.

— A londoni nemzetközi főzőversenyen — mondta Ujváry Sándor — tizenhét nemzet legkiválóbb háziasszonyai vesznek részt. Európának csaknem valamennyi állama képviselteti magát a versenyen, továbbá Amerika néhány állama. A versenyző hölgyeknek

tehetségvizsgát kell tenniük melegkonyhában, hidegkonyhában és cukrászathban.

Nagyon reménykedem, hogy sikert fogunk aratni, hiszen mindegyik magyar hölgy, aki résztvesz a versenyen, egymaga el tudná vezetni hatalmas szállodák, szanatóriumok konyháját.

— Nemcsak jól kell főzni a versenyen, hanem takarékosan is, kevés anyag felhasználásával, vitamindúsán.

A verseny első három napján a magyar konyhát mutatjuk be,

a következő három napon pedig a nemzetközi konyhát és a cukrászatot. Az angolok nagyon szeretik a káposztás ételeket s a magyar konyhabemutató főzőink majd töltöttkáposztát, székelygulyást, káposztás rétest.

Központi bizottság létesült a Front és Magyar Népközösség bánsági szervezési munkálatainak irányítására

A Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar osztálya beszerzéséről az első napokban Dadányi György EGE felügyelő kapott a Bánságból, gróf Bánffy Miklóstól megbízást, aki a bánsági magyar tömegszervezetek vezetőségével teljes egyetértésben kezdeményezte az első sürgős lépéseket. Miután a szervezkedési akció mind nagyobb arányúvá vált és összekapcsolódott a magyar népközösség előkészítésével is. Szükségessé vált, hogy a megbízások körét kiszélesítsék. Bánffy Miklós, mint a romániai magyar népközösség elnöke, tegnap értesítette dr. Kakuk János sebészfőorvost, a Magyar Ház r. t. és a Magyar Dalárda elnökét, hogy

őt bizza meg a bánsági szervezkedés legfőbb irányításával

és Dadányi György megbízásának fenntartása mellett még a következő magyar vezetőknek adott szervezésvezetői megbízást, közjegyzőileg hitelesített iratban: Lázár László, Martzy Mihály, Ördög János, dr. Páll György és Szappanos Gyula Temesvárról, továbbá Arató Andor

Elmondja Ujváry Sándor, hogy

lesz egyéni verseny is.

A legraffináltabb francia ételeket kell majd főznie a verseny résztvevőinek. Az újságíró faggatására leír egy ilyen ételt, melynek egyik alapanyaga az osztriga, a többi pedig a laikus számára meg sem jeyezhető. A versenyzőknek valóban csodálatos csakácsművészeknek kell lenniük, ha a londoni főzőversenyen nem akarnak kudarcot vallani.

— A verseny az elektromos mérnökök klubjában lesz. Az angol királyné fővédnöksége alatt zajlik le a verseny, amelynek rendezőbizottsága vendégként hívta meg a magyar versenyzőket.

A rendezőbizottság visel minden költséget, az utiköltséget és a teljes ellátást terhére. Április 18-áig tart a londoni verseny, de

utána elmegyünk Varsóba, Majna-Frankfurtba és Rómába.

ahová csoportunk szintén meghívást kapott. Rómában május 3-ától 8-áig leszünk és ott is részt veszünk egy főzőversenyen. Külföldre való utazásunk előtt idehaza külön vizsgán mutatják be a hölgyek, hogy milyen művészei a konyhának.

A multak tapasztalatai alapján bizvást lehet számítani rá, hogy a londoni nemzetközi főzőversenyen magyar résztvevői nagyon sok arany főzőkanalat hoznak majd el Londonországból...

lapszerkesztő Lugosról, Szörény megye területére és dr. Szathmáry Lajos borkereskedő Oravicáról Krassó megye területére. A szervezkedés dr. Kakuk János irányítása és teljes személyi felelőssége mellett történnek.

A temesvári városrészek magyar vezetői tegnap egyhangú helyesléssel vették tudomásul ezen megbízásokat és a maguk részéről is felkérték dr. Kakuk Jánost, az ideiglenes bánsági szervező bizottság elnöki tisztének, dr. Páll Györgyöt pedig a titkári tisztség ellátására.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjába és a Magyar Népközösségbe való beszerzések vezetésére a temesvári városrészek magyar vezetőségei dr. Kakuk János javaslatára 32 személyből álló központi szervező bizottságot létesítettek, amelynek tagjai a következők: dr. Kakuk János elnök, Bogma Miklós, Dadányi György, Debreczeni István, Dóczy Árpád, Dominich László, Fodor József, Győrbíró Dezső dr., Gyulay János dr., Klemensz József, Kun Ferenc dr., Lázár László, Litsék Akos dr., Lőrincz István, Martzy Mihály, Mesterházi Nagy Gyula, Molnár Károly mérnök, Nagy Károly, Nagy Vince Lajos, Oberst Zoltán dr., Ördög János, Páll György dr., Péter János, Stumpfell Dezső dr., Szappanos Gyula, Szakmáry László mérnök, Takács Kálmán, Telegdy Nándor dr., Telek Endre, Tóth Benjamin, Tóth Sándor, Vuchetich Endre dr.

A tizenkettes végrehajtóbizottság tagjai lettek: dr. Kakuk János elnök, Dadányi György, Debreczeni István, Dominich László, Fodor József, Gyulay János dr., Lázár László, Martzy Mihály, Ördög János, Páll György dr., Péter János, Szappanos Gyula.

Az ideiglenes bánsági központi szervezésiroda Temesvár-Belvárosban, Unirii-tér 8. szám alatt dr. Páll György irodájában van.

Tekintettel arra, hogy Bánffy Miklós hangsúlyozottan lelkére kötötte a szervezőknek és elsősorban dr. Kakuk Jánosnak, hogy a legnagyobb tapintattal kell eljárni és mindenben még a látszatát is kerülni kell annak, hogy a szervezkedés során akár jobboldali, akár baloldali szélsőségek szöhoz juthassanak, a bánsági központi szervezési bizottság nyomatékosan figyelmezteti a magyar lakosságot, hogy

Temesvárott csakis a meghatalmazottak valamelyikének írásbeli megbízásával bíró személyek jogosultak összejárásokat végezni.

E legális szervezkedésnek semmi köze sincs azon baloldali mentalitáshoz, amelynek magánakciójához, akik különösen Temesvár-Gyár városban holmi munkálszolgálatba való összejárás címén félrevezetnek egyes magyar nemzetiségű prolektárokat. Mindenki óvakodjék attól, hogy ilyen illegális szervezkedésben részt vegyen, mert azután viselheti az esetleges kellemetlen következményeket.

Háromezer ampulla vért küldött naponta a spanyol harcterekre az orvostudomány

A véradohányozás megszervezése az emberek százezreit mentette meg

A vég felé közeledő spanyol polgárháborúban egy olyan hadegészségügyi és kémiai vonatkozású intézkedést honosítottak meg, mely a világháborúban még nem volt ismeretes, de a spanyol harctereken behizonyosodott, hogy gyakorlati értéke igen jelentős.

A spanyol hadviselő felek ugyanis megszervezték

a véradohányozás intézményét,

melynek lényege az, hogy önként jelentkező egyének vérből ampullák sorát töltötték meg, azokat különleges kémiai eljárás segítségével konzerválták és speciális autókban a harcterekre küldték, ahol

a sebesültek 20—40 százaléka gyors vérátömlesztéssel meg lehetett menteni.

Ez a szervezet, amelyet még 1936. nyarán hívtak életre, kitűnően működött egészen a legutóbbi időkig. Például egyedül Barcelonában 5000 véradohányozó volt megszervezve a legkülönbözőbb vércsoportokból s innen naponta átágosan 3000 ampulla vért küldtek a harcterekre s a vér konzerválására olyan kiváló kémiai eljárást vettek igénybe, hogy az ampullák tartalma még háromheti tartalekölés után is használható volt, jelölve a vérátömlesztés dátumát s a vonatkozó vércsoportot is.

Jelenleg a nagy nyugati kultúrákban mindannyian meg van szervezve az önkéntes véradohányozás rendszere.

Uttörője ennek az intézménynek közvetlenül a világháború befejezése után Amerika volt s kezdeményezését az összes nagyhatalmak átvették. A mo-

dern hadviselés nemcsak a technikai haladás eredményeit veszi igénybe, de a sebesültek megmentése érdekében nagyjelentőségű a véradohányozás megszervezése is, illetve nagyszámú, előzőleg már megvizsgált és megfelelő vércsoportba beosztott egyén mindenkor a hadegészségügy rendelkezésére áll vérátömlesztéskor.

Figyelmet érdemelhet, hogy a világháborúban igen gyakran alkalmazták nagy sikerrel a vérátömlesztést s ez a gyógymód olyan természetesen látszik, hogy nem meglepő, ha ezt már

az ókor orvosai is alkalmazták.

De a multban a vérátömlesztés eredménye nem volt mindig kielégítő, úgy, hogy ezt a gyógymódot be is tiltották. Csak a jelen század elején dr. Landsteiner bécsi orvos találta meg a vérátömlesztés változó eredményeinek okát, megállapította bizonyos esetekben, hogy a vér keveredésénél a vörös vércsejteknek összetapadnak, rögzítet képeznek. Ezt a felismerést dr. Jansky prágai orvos azzal egészítette ki, hogy minden ember a létező négy vércsoport valamelyikébe tartozik. Ez az elméleti felismerés gyors útemben valószínűsítette meg a vérátömlesztés segélyével történő gyógymódokat, amely napjainkban az orvostudomány nélkülözhetetlen segéd-eszközévé vált.

Ha a technika eredményeivel súlyosított háború új feladatok elé állítja a modern orvostudományt, úgy a humanitás, mint jelen eset is mutatja, olyan szervezeti és hadegészségügyi intézkedéseket fogantatott, amely az emberéletet, kéméletet megmenti.

Expressz jegyzetek

Newyork, az óriásváros mai életéről

Newyorkból írják: Hétfőn dermesztő a hideg. Hólánc csörög az autók kerekén. Az aszfaltot tíz centiméter vastag jégszigetek tarkítják. Kedden esik az eső. Kalocsniban járnak még a rendőrök is.

Szerdán ragyogó napsugár; a tavaszi fuvaltat kicsolja a Central-parkba a gyerekkocsikat.

Csütörtökön orkászserű szél súvít a Fifth Avenue-n, besöpörve a sétálókat a mellékcákákba. Az elegáns felhőkarcoló paloták libériás portásai dideregve húzódnak a süppedő szőnyegekkel párnázott márványkapuk óriási rézveretű üvegablái mögé.

Newyork a szélsőségek városa. A gőzfités száharai forróságot terjeszt. Aki nem szokta meg, kiszáradt torokkal léleg levegő után. Minden harmadik ismerősöm influenzás, pedig megszokhatták: amerikaiak.

Minden második nő nercbundát hord a Fifth Avenue-n és környékén, nemcsak a milliomosok. Irodakisasszonyok, kőrystalányok, polgárosszonyok. Ugyálszik nagyon olcsó. (Már háromszáz dollárért kapni.) De ki vesz ma már egyáltalán nercbundát? Csak a szegényebb emberek, mert a gazdagok Floridába utaznak.

Gyönyörűek a kirakatok. Ennyi ötletet, ilyen gazdag tarkaságot, művészi izlést, csapongó fantáziát nem látni egyetlen európai nagyvárosban sem, Páris, London, Róma, Berlin nem is versenyezhet.

Most tombol a végeladási hónap. Minden boltban felére leszállított árak csábítanak. Persze európai valutára átszámítva még ez a nagy olcsóság is drága.

Tessék egy kicsit számolgatni.

BESZÁMOLÓ ÉTELROL, ITALROL.

35—45—55 centen alul nem igen lehet ebédelni. (Igaz, ez nem leszállított ár.) De viszont ezért az árért már rendes, kiadós, háromfogásos ebédet kapni a megszámálhatatlan jó külsejű kis vendéglőkben, ami áll: hal, saláta, vagy gyümölcs előételből, soha nem látott és nem hallott főzélékkel körített húsetélből és legfőbbnyire nagyon édes, gyönyörű külsejű, de európai gyomor számára nehezen megszokható desszertekből. Kenyér és vaj ingyen van. Ingyen a jéggel hűtött pohár viz is, de egy pohár gyümölcsnedv már további 5—10 cent, sör 10, 15, vagy 25 cent poharanként, vagy üvegenként. A bor üvegenként 50—60 centnél kezdődik.

Jobb vendéglőkben a fenti menü 60—80 cent és 1 dollár. Másfél dollárért az előkelő szállodák Grill-Room-jában is lehet ebédelni. 35 centnél olcsóbban viszont még a híres drug store-okban, vagy a cafeteriákban sem.

Mind a kettő igazi amerikai specialitás. A drug-tore eredetileg patika, de árulnak benne könyvet, villanykályhát, fűszerárut, csokoládét, szivart és cigarettát, nem is szólva a gyékény-papucsról, töltőtollról, asztali villanylámpáról és külföldi bélyegről.

Mindezek tetejébe pedig a drug-tore villanyerőre berendezett étkező is, ahol bárpult mellett ülve, a villámgyorsan felszolgált háromfogásos ebéd elköltése közben azon gondolkozik az ember, hogy hogyan kerül ki abból az 5—6 konzervdobozból, néhány titokzatos gombnyomásra járó csapból, két vagy három kis villanyreszából a hideg, a meleg és a jegelt italoknak és ételeknek az a fantasztikus variációja, amely az idegnek még hetek múlva is elkábitja.

A Cafeteria már egészen más. Ez a modern dekorációs művészet: márvány-, tükör-, réz- és üvegeleganciájával pazarul kiállított, hatalmas és látványos terem, amelynek kényelmes asztalai előtt demokrata egyetértésben kanalazza sófor és bankhivatalkok, businessman és táviratkihordófiu, sapkában, ingujjban, vagy prémbundában azt a megszámálhatatlan mennyiségű húst, főzeléket, gyümölcsöt, tésztát, elő- és utóételt, amelyet ebonit tálcájára a végeláthatatlan hoszúságú kiszolgáló asztalok füstölő kondérből, jéggel hűtött tálaiból, titokzatos csapjából összehordott magának.

Mert a kiszolgálószemélyzet a cafeteriákban csak a használt tányérok és evőeszközök eltakarításáról, az ételek tálibarokásáról és a belépésnél egy automatából kihuzott karton-jegylapocskák számjegyeinek kilyukasztásáról gondoskodik. Ezt a jegyet a kijáratnál le kell adni, kifizetve azt az összeget, amelyet a kilyukasztott legmagasabb számjegy jelez.

Az evés tehát elég drága. A közlekedés aránylag olcsó. Autobuszon, földalattin, magas-

vasuton vagy villamoson 5 cent az egységár és ezért végállomástól végállomásig utazhat az ember hosszában végésvégig a hatalmas Manhattan szigeten, vagy ha földalattira szállott, átszállásokkal addig, amíg bele nem fáradt. Az egyetlen kivétel az előkelő „Fifth Avenue Bus”, amely 10 centbe kerül.

MIRE A PÁRISI DIVAT NEWYORKBA ERKEZIK

Moziárak 25 cent és egy dollár között váltakoznak. Cipőt most a végeladási szezonban már 2—3 dollárért is kapni (női és férficipőt is), de az elegánsabb, jobbminőségű cipő ára 5 dollárnál kezdődik. Női kalapot igen csinosat árulnak egy dollárért az áruházakban. Igaz, hogy ezt a legtöbbnyire csinos, de riki-tósinű meggyipiros, méregzöld, hupekék, vagy kanári sárga kalapot európai nő aligha merné a fejére tenni. De habozna azokat az 5—10—15 dolláros kalapokat is a fejére tenni, amelyeket mint legújabb párisi modelleket az előkelőbb negyedek legfinomabb boltjaiban raknak elhőbe.

Európai fantáziával elképzelhetetlen, hogy micsoda vad változáson megy át a párisi divat-ölet, amíg kikerül a newyorki utcára. Az egyik francia divatlap néhány hónappal ezelőtt kiözümképpen egy képsorozatot közölt annak illusztrálására, milyen „vices” kalapokat lehet összeállítani konyha-tölcsérből, torta formákból, főzőkanalakból, zöldfészekokrokból és egyéb egyszerű háztartási szerekből. A legelőkelőbb amerikai divatlap, a Harper's Bazaar a minap mint divatszenciaciókat mutatta be ezeket a „kreációkat”.

Drága a lakás is. A World's Fair konjunk-túrája még meg sem érkezett, de azért valaminek

való kétszobás lakást jobb környéken havi 60—70 dollárnál alább nem igen kapni. Igaz, hogy 20—25 dollárral drágábban már ugyanezt a lakást kibérelheti az ember pazarul butorozva, 100—125 dollárért pedig főuri lakást kaphat az előkelő hotelekben.

AMERIKA GONDJA: LESZ-E HÁBORU?

Pedig Anglia távolról sem boldog, Izmos, hatalmas testét rázza a gazdasági krízis láza. Az újságok tele vannak Európával és az európai háborus hírekkel. Egyetlen európai országban sem olvastam annyi részletes, komoly és kitűnően informált politikai és gazdasági tanulmányt a legkülönbözőbb európai problémákról, mint itt egy hét alatt. A háború lehetőségével nagyon komolyan számolnak. Amerika nagy problémája, hogy miképpen maradjon ki ebből a nagy mérközésből.

Ez a kérdés izgatja a kifutófiut, aki az egyik nagy áruház csomagjával lép be hotelszobámba. Európai híreket akar tölem. Prognózist arról, lesz-e háború és mikor? De ez izgatja a híres vezércikkírókat és a politika vezéreit is. A közeli hetekben lesz a kongresszus nagy vitája a Neutrality Act (semlegességi törvény) megváltoztatásáról, vagy meg nem változtatásáról és az egész közvéleményt rázza már a vita: szele: segítségünk, vagy ne segítségünk Európán? Szállítunk, vagy ne szállítunk fegyvert, hadiszert a spanyoloknak?

Engedjük-e, hogy a franciák sokszáz legmodernebb amerikai hadirepülőgépet vásároljanak? Szabad-e belemenniük abba, hogy állást foglaljunk a diktatórikus országok és a demokráciák nagy vitájában, batorítsuk-e Angliát és Franciaországot, vagy pedig adjuk idejekorán értéksükre, hogy Amerikát egyetlen probléma érdeklie: az amerikai kontinens békéje?

Csakhogy abban azután nagyon is nem ért egyet az amerikai közvélemény, hogy hogyan lehetne a huszadik században, amikor a világ-részek sorsa olyan szorosan összefügg, akár csak ezt a békét is biztosítani.

A. L.

= KÖZGAZDASÁG =

Az állampolgársági felülvizsgálat igazolását a kereskedelmi kamara e hó végéig meghosszabbította

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága Giurcaneanu elnök e'nöklete alatt ülést tartott, amelyen Fratila főtitkár terjesztette elő a napirenden levő kérdéseket. Az ideiglenes bizottság megállapította, hogy a kamarai választói névjegyzékek felülvizsgálata február hó 15-én véget ért. A választói névjegyzékek összeállítására ellen március másodikáig lehet felszólítással élni.

Leszögezte a kamara vezetősége azt is, hogy az állampolgársági felülvizsgálat a 3. és 4. kereske-

dők és iparosok csak részben tettek eleget azon kötelességüknek, amely szerint a felülvizsgálat végleges eredményét a kamara cégjegyzői hivatalában február 15-ig jelentésük be. Ennélfogva a kamara a bejelentési határidőt meghosszabbította február hó 28-ig. Tíz új cég bejegyzését kedvező véleményezéssel teszi át a kamara a cégbizottságnak. Ezeket a cégjegyzési kérvényeket haladéktalanul elküldik a kamara kormánybiztosának, akinek tudvalevőleg felszólamlási joga van.

Nyitott kérdések

— az áruflowyszámlai illetékekkel kapcsolatban

Mikor köteles a hitelező a 3 ezrelékes illeték fizetésére

A pénzügyminiszter január 17-iki 65513. számú rendelete gazdasági körökben bizonytalanságot idézett elő a bélyegtörvény 14. szakasza 6. pontjának alkalmazása tekintetében. Ez a szakasz előírja, hogy folyószámlahiteleknek 3 ezrelékes illeték jár, a kölcsönt pedig ezt kiterjesztette az áruhitelre azaz a megszerzéssel, hogy a hathónapon túli időtartamú hitel után három ezreléket fizet. Tehát az ilyen hitelt folyószámlai hitelezésnek tekinti még akkor is, ha előzetesen szerződés erre nem létezett. Viszont folyószámlahitel forog fenn akkor is, ha a hitelszerződés szerint a lejárat hat hónapon belül van, de a valóságban a felek ezt az időtartamot túllépték. Hogy a hitel váltoval van-e fedezve, vagy sem, az számításba nem jön.

A kölcsöntel szerint, ha többször törénik hitelezés, akkor a hat hónapon belül mutatkozó legnagyobb egyenleg az illetékezés alapja. Fel kell tennünk, hogy a kölcsöntel itt arra gondol, hogy minden tétel hat hónapon túli lejáratú, mert ellenkező esetben — ha ugyanis a folyószámlakapcsolat időtartamát veszik alapul — ugy minden állandóbb jellegű kereskedelmi kapcsolatnál le kell róni a folyószámlai illetéket. Nagyon laza az a kapcsolat, ahol a gyár, vagy a nagykereskedő legalább két-három tételt ne szállítana vevőinek és nem minden esetben tör-

ténik egy, hogy az előző számla már ki van egyenlítve.

Egyéb nyitott kérdés is merült fel. Kell-e folyószámlai illetéket fizetni, ha a vevő önkényesen meghosszabbítja a hat hónapon belüli fizetési lejáratot? Kit terhel általában a 3 ezrelékes illeték, végül meddig lehet azt birság nélkül lefizetni.

— Az Európai Dunabizottság konferenciája. Az Európai Dunabizottság tegnapielőtt ülést tartott Bucarestben, amelyben az összes érdekelt államok delegátusai megjelentek. Az ülés legfontosabb napirendi pontja a sinaiai értekezlet határozatainak alkalmazása volt, amelynek alapján a Duna torkolat felett a jövőben egyedül Románia fogja gyakorolni az ellenőrzést és ezzel kapcsolatban Románia átvette az Európai Dunabizottság összes kötelezettségeit is.

BUTOR modelleinket a szezon végeztével nagyon olcsón árúsitjuk:

INTERIOR

Mobile moderne III. Bulev. Carol I. I. em. Tel. 21-54

Az Erdélyi Gazdasági Egylet közleménye

A magnak termelt hüvelyes növényekről

A vetésforgóról szóló januárvégi közleményünkben nyomtatékosan rámutattunk arra, hogy a magnak, vagy szálás takarmánynak termelt pillangósvirágú növények felkarolásával sokat lendíthetünk úgy növénytermelésünk, mint állattenyésztésünk jóvedelmességén.

A pillangósvirágú növények, különösen a korán fejlődők, mint tudjuk, az őszi gabonának kitűnő előveteményei, mert gyűjtik a nitrogént, ezt a fontos növényi tápanyagot és mert utánuk elég ideje van a gazdának a tarlóbuktatásra, a keverőszántásra és vetőszántásra, tehát a mag jól be éredett földbe lesz utánuk vehető.

Az odvosi gazdaságban az 1931—1938. közötti 8 év átlagában katasztrális holdanként 193 kgr-al nagyobb volt a buza szemtermése korán legerülő pillangósvirágú növények után, mint répa és kukorica után. A derekegyházi (Csongrád m.) gazdaságban az 1928—1938 közötti 11 év átlagában kat. holdanként 319 kgr-al volt nagyobb az őszi buza szemtermése borsó után, mint kukorica után. (Közvetlek 1939. 5. szám).

Ezek a terméskülönbségek még jelentéktelen emelkedni fognak, ha buzavetésterületünk azt a részét szánjuk rá pillangósvirágú takarmány, vagy magtermelésre, amelyen a búza eddig leggyengébben sikerült, tehát a legkisebben letört kukoricaföldeket, amelyeknek nagy bajjal és így is tökéletlenül megmunkált tarlójaiban a búza csak féltérmet szokott adni.

Ilyenformán lehetséges lesz az, hogy a buzatermés területet csökkentjük anélkül, hogy buzatermésünket érezhetően megkisebbedjék.

Ha a pillangósvirágú növények egyrésze magnak termelt hüvelyes lesz, ezzel gazdaságaink általános baján: a hiányos fehérjetartalmu abraktakarmányállományt is segíteni fogunk.

Növendékállatot bő fehérjetartalmu abraktakarmányok nélkül gyorsan és szakszerűen, tehát hasznóhajtóan felnevelni nem lehet. A tehének is megkínálják a bő fehérjeellátást, mert ennélkül a termelt tej előállítására ily magas lesz, hogy a hasznát kérdésessé teszi. A vásárolt fehérjében gazdag abraktakarmányok (olajpogácsák, korpá, verliszt stb.) drágák és nem is állnak kellő mennyiségben rendelkezésre. Ezért kell a gazdáknak saját termelésü fehérjeabrafélékkel segíteniök a bajon.

Azok a hüvelyes növények, amelyek a szántóföldi termelésre viszonyaink között alkalmasak, a következők.

1. A borsó, jobb talajokon a Viktória-borsó, gyengébbeken a szepesi borsó. Márciusban már elvethető 24—30 cm. sortávolságra, hogy egyszer meg lehessen kapálni. Megdőlés ellen ujjában azt ajánlják, hogy a vetőmagba fehér v. fekete mustármagot keverjenk (60—80 kg borsót, 3 kgr. mustárt). A buza előtt érik. Bőven terem. Hátrány, hogy nehezen óvható meg a borsózsizsiktól. Ez ellen legjobban a vetőmag szénkénezésével, vagy két éves mag használatával védekezhethetünk, amelyből a zsiszikek már mind kibujtak.

2. A szeges borsó. Művelése az előbbiehez hasonló. A zsiszik nem bántja. Valamivel a buza után érik. Szintén mustárral vethető a megdőlés elleni védekezés céljából. Valamivel kevesebbet terem, mint a közönséges borsó.

3. A lóbab. Szintén korán vethető. Erős szára miatt nem dől meg. Későbbben érik, a zabal egy időben. A zsiszik nem bántja úgy, mint a borsót. Fás, kemény szára miatt kissé nehezen csépelhető.

4. A szójabab. A fagy iránt érzékeny, amely okból későbbben vetendő, a répalv egy időben. Több fajtája közül a koraiak előnyben részesítendők. Vetik 30 cm. sortávolságra kat. holdanként 40—45 kgr. vetőmaggal, vagy gabona sortávolságra 50 kgr. magot számítva. Hátránya, hogy későn, szeptemberben érik. Előnye az, hogy az összes hüvelyesek között a szója a leggazdagabb fehérje és zsirtartalomban. Olajat is lehet belőle sajtolni és a megmaradó pogácsa még gazdagabb fehérjében, mint a kisajtotlan magból került dara.

A szóját eladásra is terhelhetjük, ezidő szerint 5000 lejtes árba számíthatunk mázsánként. Azok a gazdák, akik a szója abrakolásával kísérleteznek, azt állítják, hogy a szója a gazdának ennél sokkal többet ér, ha saját maga használja fel növendékállatai abrakolására.

Nem merjük azt ajánlani gazdátársainknak, ha még nem foglalkozott hüvelyesek termelésével, most hirtelen vessen be nagyobb területet a fent felsorolt növények egyikével, de

igenis ajánljuk, hogy minél többen kezdjenek kicserélni kísérletezni. Negyed vagy félholdakon, a mely területeknek gondos megmunkálása, a termések esetleg botokkal, vagy lóval való kicséplése nem okoz gondot. Használják fel a termést a növendék és tejlő állatok abrakjába belekeverve azok szerint, amit a tanfolyamokon és a GAZDATUDOMÁNY című könyvükben tanultak. Meg vagyunk győződve arról, hogy ha vidékenként kialakul, hogy melyik hüvelyes válik be legjobban és hogy milyen művelési módok a legcélszerűbbek, termelésük évről-évre nagyobb területet fog igénybevenni a gazdák előmenetelének nem csekély hasznára.

Alkalmazott nem pótolható képzettebb vagy olcsóbb munkaerővel

A január 30-iki munkaszervezési miniszteri utasítás a felmondás tárgyában igen fontos módosítást tartalmaz. A munkaszervezési törvény korábbi módosításához kiadott végrehajtási utasítás szerint nem rosszhiszemű felmondás az, amelyet a munkaadó azzal az indoklással tesz meg, hogy képzettebb, alkalmasabb és olcsóbb munkaerőt kapott. A törvény újabb, mult év novemberében megjelent módosításhoz a végrehajtási utasítás a Monitorul Oficial 24. számában, január 30-án jelent meg és az a korábbi rendelkezést másítja meg. Eszerint a felmondási joggal való visszaélést jelent a képzettebb, alkalmasabb és olcsóbb alkalmazottal való pótlásra való hivatkozás és az ilyen felmondás kártérítésre ad okot az alkalmazottnak.

Arfolyamok, gabonaárak

★ SZOMBAT, FEBRUÁR 18.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vétel, a másik az eladás jelenteli). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befoglalatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márka 38—39, feár nélkül.

A bányási gabonapiacra a buza irányzata csendes és a tengeri irányzata lanya. Megfelelő kereslet hiányában a piac üzletellen. A piaci árak a következők: temesi buza 410, torontáli buza 420, tengeri 325, korpá 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 330, napraforgómag 370, tökmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai hullámzóak. Bucarestben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki: Palesztinai font, 30 százalékos szabadkvóta 1700—1720, angol font, 30 százalékos szabadkvóta 1640—1650, angol font, 20 százalékos kvóta 1290—1300, angol font, 40 százalékos kvóta 1015—1020, holland forint, 30 százalékos szabadkvóta 188, dollár, 30 százalékos szabadkvóta 352, svájci frank, 30 százalékos kvóta 78—80, francia frank, 30 százalékos szabadkvóta 9.20—9.40, belgas (kliring) 56, belgas, 15 százalékos 60, svéd korona, 30 százalékos kvóta 84.

= SPORTESEMÉNYEK =

Gloria—Chinezul-Ilsa barátságos mérkőzés

A mai, vasárnapi futballmúsor kiemelkedő eseménye a Gloria—Chinezul Ilsa barátságos mérkőzés lesz, amely iránt nagy az érdeklődés. Az érdekesnek ígérkező mérkőzés a Banatul pályán délután félnégy órakor kezdődik. Egyéb mai mérkőzések: Az RGMT pályán délután három órai kezdettel a Kadima az aradi Hakoah el-

len játszik, a Rapid pályán délután félnégy órakor Rapid—Progresul, Fratelia pályán délután fél négy órakor Fratelia—Juventus, a CFR pályán délután félnégy órakor CFR—Vulturi, a Pátiria pályán délután három órakor Patria—III. kerületi FC barátságos mérkőzés lesz.

Sporthírek mindentelől

Oslóban rendezik meg az 1940. évi si-bajnokságokat. A nemzetközi szövetség ülést tartott Zakopanében, amelyen elhatározták, hogy az 1941. évi bajnoki küzdelmeket Oslóban rendezik meg. 1942-ben Olaszország, a következő évben pedig vagy Amerika, vagy pedig Jugoszlávia rendezné meg a si-világbaajnokságokat.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Japán atlétái nem vesznek részt az olimpiai játékokon. Ismeretes, hogy Japán lemondott az 1940. évi olimpiai játékok rendezéséről. Most pedig az atlétikai szövetség azzal a gondolattal foglalkozik, hogy atlétái nem indítja a helsinki olimpiai játékokon. Ezen a téren a vélemények megoszlanak, ugyanis vannak körök, amelyek mellett kardoskodnak, hogy igenis Japánnak kötelessége fiait indítani a nemzetek versenyén.

Március 3-án utazik Kairóba a román asztalitenisz-válogatott. A román asztalitenisz válogatott csapat eredeti tervek szerint a lett együtessel ütközött volna meg. Ezt a tervet a szövetség elejtette, mert a csapat március 3-án Kairóba utazik. A csapat utazási költségeinek fedezésére eddig több mint 100 ezer lejt gyűjtöttek össze.

Rádió

VASÁRNAP, FEBRUÁR 19.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek háztartási tanácsok. 9.55: Harangzugás, szentmisekövetítés, szentbeszéd. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.05: Ion Manu előadása. 15.20: Alex. Lascarov Moldovanu előadása. 15.35: Énekhangverseny. 15.55: Valeriu Măgureanu előadása. 16.15: Nelu Busuicoi zenekara. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Vasile Julea zenekara. 19: Orvosi krónika. 19.15: Ghindă jazzzenekar. 20.15: Hangjáték. 21.05: „A fegyverkovács”. Lortzing három felvonásos operája. Az I. felvonás után: Hírek, sport. A II. felvonás után: Hírek, sporteredmények. 23.45: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.40: Hírek. 10: Görögkatolikus istentisztelet. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 1.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Operaházi zenekar. 2.10: Vághírú. Előadás. 3: Hanglemezek. 4: Mezőgazdasági félóra. 4.45: Szimfonikus hangverseny. 5.30: Az Alföld öntözése. Előadás. 6.10: Iréne Dubiska hegedül. 6.30: Kockázás. Elbeszélés. 7.05: Magyar est közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. 8.20: E. T. A. Hoffmann a muzsikusköltő. Felolvasás hanglemezekkel. 8.05 Sporteredmények. 9.15: „Julika”. Hangjáték két részben. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Mikrofónnal a farsangi éjszakában. 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Vörös Elek és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.40: Kamarazene matiné. 4: Szimfonikus hangverseny. 6: Tánccsoport. 7.35: Világos indul és nyer. Sakkelőadás. 9.20: Szalonzenekar.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 20.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Kamarazene. 19.45: Serban Tassian énekel. 20: Alex. Hodos előadása. 20.15: Szalonzene-

kar. 21.15: Rádió kabaré. 22: Hírek, sport. 22.15: Nicolo Chilf zongorázik. 22.40: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Ionel Vlădescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Nyitrai mulatságok 1878-ban. Felolvasás. 11.45: A híres mohácsi bucsujárás. Felolvasás. 1.10: Horváth-Dudás József és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Katonazenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diáklőóra. 5.45: Hírek. 6.10: Tej az emberszeretet szolgálatában. Előadás. 6.40: Inczky László és jazzzenekar. 7.10: Magyar-szlovák népzenei kapcsolatok. Előadás. 7.50: Tánccsoport. 9: „Erzsébet”. Zenés játék három felvonásban. 10.30 Hírek, időjárásjelentés. 12.10: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.45: Német nyelvtanítás. 8.45: A Budapesti Ének- és Zenekaregylet oratóriumestjének közvetítése. 9.30: Hírek

KEDD, FEBRUÁR 21.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, háztartási tanácsok, orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Hot jazzzenekar. 19: Tudományos krónika. 19.15: George J. Rosevici gondolkázik. 19.40: Nicolae Păun énekel. 20: Dr. W. Knechtel előadása. 20.15: Hanglemezek. 20.55: Szimfonikus hangverseny. 22: Hírek, sport. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Costică Tandin zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Végbeli magyar vitézek. Felolvasás. 11.45: Divattudósítás. Felolvasás. 1.10: Szalonzenekar. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6.10: Nagy

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kúrt-ucca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

Olivér mesterharmóniumon játszik. 6.30: A chilei földregész. Előadás. 7: Részletek Erna Sack „Nanon” című filmjéből. 7.30: Tánca-tánca. Felolvasás. 7.50: Farkas Béla és cigányzenekara. 8: Köszöntő. Haraszthy Lajos alkalmi verse. 8.05: Utry Anna és Orbán Sándor éneke, kísér: Farkas Béla és cigányzenekara. 8.40: „Rozsnyói farsang. Vándor Kálmán egyfelvonásos hangjátéka. 9: Nagykovácsi Ilona énekel. 9.10: Pethe Sándor és Dénes György tréfája. 9.25: Hanglemezek. 9.40: Dani bá' vídám jelenete. 9.50: Virágok, madarak, diákok. Operett-részletek. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Nagy Izabella és Vargha Imre énekel, kísér: Bura Sándor és cigányzenekara. 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Katonazenekar. 1: A farsang hivatalos befejezésének közlése. 1.05: Hírek. 1.10: Pertis Pali és cigányzenekara. 1.30: Heinemann Ede és jazzzenekara. 1.50: Kurina Simi és cigányzenekara. 2.10: Szabó Kálmán és jazzzenekara. 2.30: Lovászi Ferenc és cigányzenekara.

Budapest II. 7: Mezőgazdasági félóra. 7.30: Francia nyelvtanítás. 8.30: Karosszékű öt világrészen át. Előadás. 9: Hírek.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.GYILKOSSÁG
A MOZIBAN

23

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Ufányomlás tilos

— Ne félt engem, cicám. Negyven esztendő vagyok és husz éve forgolódom nők körül. Rengeteg pénzt elgomboltam már öregedő nőktől. Van már ebben gyakorlatom. Látod, egyszerű akartam pályát cserélni és más uton meggazdagodni, de rajta vesztetem.

— Valami okos foglalkozást kezdte?

— Persze. Lehet-e szebb és okosabb foglalkozás, mint az egyház szolgálatában állani? Ezt tettem én. Püspök akartam lenni.

— Nem tréfálsz? Már láttam nálad olyan képet, ahol papi díszben vagy, de mindig azt hittem, hogy azt csak jelmezek vetted föl.

— Dehogy. Ugy volt, hogy egy kabarétruppal elvetődtem Szíriába, Aleppóba. Tudod, ott is táncoltam és főleg nőket táncoltattam pénzért. Ott Keleten az ember mindenféle emberrel akad össze és így ismerkedtem meg egy férfiúval, akinek kopt egyházi körökkel volt összeköttetése. Attól tudtam meg, hogy milyen gyorsan képeznek ki ott fiatalembereket, akik a papi pályára akarnak menni. Akkor halványan jónak tetsző terv csillant föl bennem és ismerősömet megkértem, hozzon össze ilven egyházi körökkel. Szívesen megtette. Érdeklődtem, vajjon belőlem is lehet-e pap? Azt felelték, hogy igen, mire én fölcaptam és kértem, vegyenek föl a tanfolyamra, amelyről azt mondták, hogy mindössze néhány hétig tart.

— Csodálom, hogy te, aki annyira szereted a világi életet és a mulatságot, le akartál minderről mondani.

— Dehogy akartam. Mondtam neked, hogy tervem volt a papi foglalkozással. Nem akartam én örökre pap maradni. Szerződéssem Aleppóban lejárt, de én nem mentem tovább a társúttal, hanem ott maradtam. Lakást és ellátást kaptam a szemina-

riumban. Hat hét múlva már fölszenteltek. Akkor megkérdezték tőlem, nem volna-e kedvem elmenni olyan vidékre, ahol bő tér nyílik a kopt válás terjesztésére, mert akkor felszentelnek püspököket? Ez éppen beleillett tervembe és azért szonnal igent mondtam. Megmondom neked, miért akartam a püspökséget. Mint kopt pap már eredetileg is Franciaországba akartam menni, hogy ott gyűjtsék soha fel nem épülő templomokra és iskolákra. Püspöki címmel ezt még inkább megtehetem, — gondoltam. Újabb hat hét múlva már mint püspök indultam kellő iratokkal felszerelve Franciaország felé. Az volt a szándékom, hogy minél több pénzt gyűjtsék össze és amikor már tekintélyes vagyon lesz együtt, akkor levetem a püspöki ornátust, újra fölveszem a polgári ruhát és rendes nevemen kis birtokot szerzek magamnak vidéken. Meg is érkeztem Franciaországba, de a hatóságok megakadályozták tervem kivételében és akkor visszatértem a tánchoz és az idős nőkhöz.

— Ugy tudom, hogy ezektől szép pénzeket kaptál. Látod, ha takarékosan éltél volna, már lehetne vagyonod.

Alexandre Limoujel nevetett:

— Az igaz, csak hogy a pénzt, amelyet öreg nőktől kaptam, rendszerint elköltöttem a fiatal nőkre.

Elhalgatott, majd folytatta:

— De nekem már elég volt ebből. Nemesak azért elgégeltem meg ezt az életet, mert már negyven éves vagyok és itt az ideje, hogy végre megállapodjak, hanem legfőképpen azért, mert megtaláltalak téged, Marianne és veled együtt új életet akarok kezdeni. Elég volt már a kalandból, a máról-holnapra való életből. Hidd el, amikor neked arról beszélt, hogy valahol vidéken kis birtokot szeretnék venni, ahol veled csendben élhetnék, a legforróbb vágyamat nyilvánítottam.

Marianne nagyon boldog volt. Magához szorította menet közben karjával Alexandre karját és halkán suttogta:

— Hiszek neked, Sándi és azért egyeztem bele, hogy ezt a kalandot ezzel a mostani nővel már folytassad. De éppen azért aggódom, nehogy baj legyen a dologból. Csak sikerüljön és menünk aztán ebből a rondából, gonosz Párisból. Meglátod, milyen jó feleséged leszek.

Limoujel aztán elmondta, hogyan akarja Yvonne d'Hivert puhára főzni, hogy az maga ajánlja föl neki a pénzt és így toldotta meg szavait:

— Ha kell, még a kezét is megkérem.

Marianneban megdermedt a vér. Megállott egy pillanatra, elhalványult és sugva kérdezte:

— Hát mégis elhagynál engem?

— Te csacsi! Már hogyan hagynálak el? Megkérem a kezét, de csak azért, hogy minél nagyobb legyen a bizalma. És ha elértem a céloimat, megelégszem a pénzzel, a kezét pedig rendelkezésére bocsátom.

— És ha följelent házasságcsédelgésért?

— Ettől aztán igazán nem félek. Megmagyaráztam már neked, hogy az ilyen jobb nők, ha egyszer lépne mennek, hallgatnak, mint a pinto. Dehogy szaladnak a rendőrségre és a bíróságra. Tudják, hogy akkor belekerülnek az újságokba és neveltségessé válnak. Ez pedig jobban fáj nekik, mint pénzszerényük kiürítése.

Elmentek egy könyvkereskedés előtt. Limoujel megtorpant:

— Hopp! Ide be kell mennünk!

És máris magával vonta az üzletbe a leányt. Odabent a kiszolgáló fiatalemberhez, aki előzékenyen sietett eléje és megkérdezte, mit kíván, így szólt:

— Uram, nekem külön kedvtelése van. Szeretem fölfedezni az ismeretlen fiatal költőket. Ezek szegények rendszerint nagy nélkülözések árán, vagy hitelbe kinyomatják verseiket, aztán a könyvkereskedésbe viszik a könyvet, melyet azonban a kupa sem vásárol meg, mert szerzőjük ismeretlen és mert a lapok nem irnak róluk. Nekem szenvedélyem az ilyen névtelen fiatal költők könyveit megszerzeni és azokban böngészni. Ha aztán látom, hogy a versek valóban szépek és írójuk csakugyan költő, akkor gondoskodom róla, hogy kiemeljem az ismeretlenség homályából.

Az árusító szolgálatkészen meghajolt:

— Értem önt, uram. Az eljárása igazán fenekölt és nemes. Szívesen állok rendelkezésére. Bizony itt néhány kötet vers jó ideje már és még senki sem érdeklődött utána.

(Folytatása következik.)

Kávéházban letartóztatott a rendőrség kalandosmultu fiatalembert

Nagyvárad keréskedő, aki a francia idegenlégióban, majd a spanyol köztársasági hadseregben szolgált, végül a francia hadsereg nyugdíjasa lett

Viszontagságos évek után került Aradra a napokban egy nagyvárad keréskedő fiatalembere, aki éveik előbb az idegen-légióban, majd a spanyol köztársasági hadseregben harcolt. Az aradi rendőrség detektívjeinek figyelmét vonta magára tegnap egy fiatalembere, aki a kávéházban egy francia katonai nyugdíjlevelet akart eladni. Mikor igazolásra szólították fel, azt mondta, hogy Freifeld Ferenc nagyvárad keréskedővel azonos. Bekísérték a központi rendőrségre, ahol alaposabban kihallgatták, mert nem voltak igazolványai. Az állítólagos Freifeld Ferenc ekkor elmondta, hogy annakidején a katonai szolgálat elől Franciaországba szökött és beállt az idegen légióba. Aligbir teljesített szolgálatot három évig, de szervezete nem tudott megbirkózni a klímával és a nehéz szolgálattal. Súlyosan megbetegedett, annyira, hogy a további afrikai szolgálatra alkalmatlannak találták és nyugdíjazták. Így lett ő a francia hadsereg nyugdíjas katonája. Visszautazott Párisba és munka után nézett, de nem tudott elhelyezkedni. Ekkor elhatározta, hogy beáll a spanyol köztársasági hadseregbe önkéntesnek. Két

évig harcolt ezután a nemzetiek ellen. Számos ütközetben vett részt, míg most, az utolsó offenzívánál ő is francia földre menekült, a pirreusi határon keresztül. Nem tudta, hogy mihez kezdjen Franciaországban, nem volt más választása, minthogy nyakába vegye fél Európát és hazajöjjön Romániába, ahol szülei és rokonai élnek. Útlevelet és minden igazoló irat nélkül tette meg az utat.

Az aradi rendőrség a kihallgatás után azon-

nal telefonon felhívta a nagyvárad rendőrség bünyügyi osztályát, ahol rögtön megállapították, hogy az adatok, egy kis önkényes névváltoztatástól eltekintve, csaknem mindenben helytállóak. A fiatalembert csakugyan az idegenlégióba szökött, majd a spanyol harctérre került, de nem Freifeld Ferencnek, hanem Freifeld Albertnek hívják.

Az aradi rendőrség ezek után őrizetbe vette Freifeld Albertet, akit átadnak a katonai hatóságoknak. Egyrészt tiltott határátlépésért, másrészt katonai kötelezettségeinek elmulasztásáért. Freifeld Albert esete méltán keltheti fel jogászai körök érdeklődését. Ő ugyanis, ha csakugyan igaz az, hogy a francia idegen légióban nyugdíjazták, akkor nem román állampolgárnak, hanem francia állampolgárnak tekinthető és kérdés, hogy milyen vád alapján fogják felelősségre vonni.

Antiszemita zavargások Csehországban

Prágából jelentik: A napokban letartóztatott Prágában 100 fiatalembert, akik az árja frontnak voltak a tagjai és akikről kiderült, hogy a felosztott Gajda-féle fascista szervezetnek voltak a tagjai. A rendőrség ugyanis megállapította, hogy az illetők felforgató tevékenységet fejtettek ki és ők voltak azok, akik pár nap előtt bombát vetettek a

prágai Tauszig féle áruházra, merényletet kíséreltek meg a prágai zsinagóga ellen és hasonló merényletekre tették előkészületeket. Brúnben 25 fiatalembert tartóztattak le, mert befestették az ottani zsinagóga épületét. Más kisebb városokban is voltak hasonló letartóztatások.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házasság szavankint öt leu. minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadói hivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Kútt. — Nőgrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5-13.

Állást keres

Állást keres fiatal, szorgalmas kisasszony irodába, üzletbe, vagy cukrászdába is. Cím a kiadóban. 650

Házmesteri állást keres szorgalmas tisztá asszony. Cím a kiadóban. 696

Alkalmazás

A Somogyi-féle jéggyár saját költségére dolgozó eladó szállító vállalkozót keres. Tőkehiány nem akadály. Érdeklődők jelentkezzenek személyesen. 705

Lakás

Kétszobás modern, parkettás, fürdőszobás lakások azonnal és május 1-re kiadók. IV. Str. Fröbl 47. házmesternél. 673

Főútvonalon 3-4 szobás, összkomfortos, erkélyes ucai lakás, május 1-re kiadó. IV. Bulev. Berthelot 12. 679

3-5 szobás modern lakás, garázzsal az I. kerületben (lehetőleg villalakás) május 1-re keresek. Címeket a kiadóba kérem leadni. 658

Kétszobás, modern villa-lakás 1-2 személynek kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 688

Lakás, vagy irodának 3 szobás első emeleti modern ucai lakás közel a IV. kerületi állomáshoz május 1-re előnyösen kiadó. IV. Str. I. G. Duca 19. 706

A Banca Timișoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás

és

egy üzlethelyiség

azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házközvetésénél.

Kiadó az I. kerületben szigorúan elkülönített garzónlakás, fürdő- és kis előszobával és egy különbejárattal bőtorozott szoba. Cím a kiadóban 704

Údvari lakás 2 csinos nagy szoba, fürdő nélkül, illetékel 1.150 lejért május 1-re kiadó. Str. Müller Guttenbrun 8. (Kalap gyárnál). 707

Modern négyszobás lakás, orvosnak, vagy ügyvédnek különösen alkalmas, május 1-re kiadó. IV. Str. Miron Costin 4 szám volt Forum mozi és Whitehouse mellett. Telefon 38-71. Házbér 3.200 lei. 697

Adás-vétel

Keresek megvételre ebédlőszékeket és modern konyhabútort. Címeket a kiadóba kérem leadni. 645

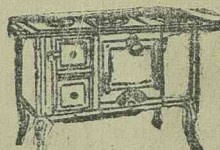
Eladó Hofherr-Schranz kazán, Clayton és Shuttewort cséplő, kombinált herédörzsölővel 10 HP. Besenoveche, házszám 1113. Romkov Ferenc. 692

Huszmúlt mikroszkop, jó állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatok ár- és gyártmány megjelölésével a kiadóba leadandók. 703

Veszek modern, jókarban lévő 5 szobás magánházat. Ügynökök kizárva. Cím a kiadóhivatalban. 702

Családi ház eladó. III. Str. Ulpia Traian 59. 709

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Állandó raktár románcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktűzhelyüzem Timișoara IV. Bulev. Carol 40.

Telepes ház, gazdasági épületekkel eladó, Újmosnitan 82 szám. 708

Bérház családi okok miatt eladó. II. Str. Cantacuzino 13. Ugyanott eladó egy bérház (üzletház) IV. Str. Camellei 2. Felvilágosítást ad Helfenbein trafik III. Piata Lahovari. 699

Külföjtele

Köcsös kiskutyák, mátrai pincisfaj, süket, elvesztett. Megtalálójá adja le III. Str. Metropolitan Metianu 4 alatt jutalom ellenében a házmesternél. 701

Kiadó gyári helyiség, csendes kis üzem részére május 1-től, 2 terem 6x14 és 6x5, 2 irodahelyiség, pince, erőáram, vízvezeték. Bővebbet IV. Str. Bonnaz 11. 668

Nyílttér

Félreértések és tévedések elkerülése céljából közöljük, hogy a helybeli Parkettgyár és Faipari r. t. Krauser cég, amelynek ügyvezető igazgatója Krauser Károly úr, semmi néven nevezendő jogi, vagy kereskedelmi kapcsolatban nincsen az Industrie pentru prelucrare lemnelor céggel, amelynek vezetője Krauser Géza úr, mivel teljesen különböző cégek és jogi személyek.

A Krauser Parkettgyár és faipari r. t. igazgatósága.

Tengeri utazások

a HAPAG zászló alatt

egészséget, jókedvet és tudást jelentenek

HAPAG tavaszi utazások a Földközi tengerre és az Atlanti szigetekre

1. Nagy HAPAG keleti utazás március 4-26-ig
2. Nagy HAPAG keleti utazás március 29-április 20-ig
3. Görögország, Törökország, Földközi-tengeri szigetek április 23-május 12-ig
4. Az Atlanti Óceán szigetei és Marokkó, április 28-május 15-ig
5. HAPAG-utazás a Földközi-tenger keleti részébe május 14-30-ig
6. Utazás a Földközi-tengerre és az Atlanti Óceán szigeteire június 1-június 20-ig a kiváló „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal

Prospektus és felvilágosítás:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

TEMESVÁR, I. Mercy-ucca 1. sz. Telefon: 36-66.

SODRONYKERÍTÉSEK

erősen redukált árban Tűskéssodrony Sodronyszövetek legelőnyösebben

BOZSÁK M. és FIA R. T.

sodronykerítés- és lakatosárugyár Temesvár II, Str. Glorie 11. IV., Piata Dragalina 10. Telefon 37-06.

Arjegyek ingyen és bérmentve